

वार्षिक प्रगति तथा प्राविधिक प्रतिवेदन पुरितका

आ.व. २०७५/०७६

नेपाल सरकार

कृषि तथा पशुपन्थी विकास मन्त्रालय

पशु सेवा विभाग

भेटेरिनरी गुणस्तर तथा औषधि नियमन प्रयोगशाला

बुढानिलकण्ठ, काठमाडौं

फोन : ९७७ १ ४६५०४५७ / ४६५०८३३

फ्याक्स : ९७७ १ ४६५०८३३

website: vsdrl.gov.np

E-mail: vsdrlktm@gmail.com

व्यवसायिक पन्छी फार्म (ह्याचरी)को निरिक्षण

प्रयोगशालामा गुणस्तर परिक्षण गर्दै

खोप परिक्षणको लागि बंगुरबाट रगत संकलन गर्दै

HPLC मेशिनबाट प्रयोगशाला परिक्षण गर्दै

PCR तालीममा प्रशिक्षार्थी अभ्यास गर्दै

प्रयोगशालामा गुणस्तर परिक्षण गर्दै

वार्षिक प्रगति तथा प्राविधिक प्रतिवेदन पुस्तिका

आ.व. २०७५/०७६

नेपाल सरकार

कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय

पशु सेवा विभाग

भेटेरिनरी गुणस्तर तथा औषधि नियमन प्रयोगशाला

बुढानिलकण्ठ, काठमाडौं

फोन : ९७७ १ ४६५०४५७ / ४६५०८३३

फ्याक्स : ९७७ १ ४६५०८३३

website: vsdrl.gov.np

E-mail: vsdrlktm@gmail.com

भूमिका

नेपाल विश्व पशु स्वास्थ्य संगठन (OIE) र विश्व व्यापार संगठन (WTO) को सदस्यता लिएको अवस्थामा, सदस्य राष्ट्रले पालना गर्नु पर्ने शर्तहरू मध्ये आफ्नो कार्यक्षेत्र अन्तर्गत आवश्यक पर्ने ऐन, नियमावली, निर्देशिका, मापदण्ड अनिवार्य रूपमा लागु गर्नु पर्ने हुन्छ। नेपालको वर्तमान संघीय संरचना बमोजिम वि.स. २०७५/०३/३२ को निर्णय अनुसार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, पशु सेवा विभाग अन्तर्गत रहने गरी साविक भेटेरिनरी गुणस्तर तथा औषधी व्यवस्थापन कार्यालयको नाम भेटेरिनरी गुणस्तर तथा औषधी नियमन प्रयोगशालामा रूपान्तरण भई साविकको कार्यालयबाट सम्पादन भै रहेको जिम्मेवारी वहन गर्दै आएको छ। हालको मौजुदा साधन श्रोत र स्थापित भएका न्यूनतम पूर्वाधार तथा कार्यरत कर्मचारीहरूको अथक प्रयासबाट स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको जिम्मेवारी सम्पन्न गरिदै आएको छ।

यस वार्षिक पुस्तिकामा यस कार्यालयले गत आ.व. २०७५/७६ अवधिमा गरेका मुख्य मुख्य कार्यक्रम तथा सम्पन्न कार्यक्रमबाट प्राप्त उपलब्धीहरू तथा यस प्रयोगशालाका समस्या तथा सुझावहरू समावेश गरिएको छ। प्राविधिक प्रकृतिको कार्यालय भएको हुनाले कार्यालय स्थापना भए देखिका प्रगति शारांश समावेश गरिएको छ। यो पुस्तक पशु सेवामा संलग्न कर्मचारी, पशुपन्छी व्यवसायी तथा कृषि तथा पशुपालन विषयमा अध्ययनरत विद्यार्थी र प्रशिक्षार्थीहरूको लागि समेत उपयोगी हुने विश्वास लिएको छ। पुस्तिका तयार गर्ने क्रममा कमी कमजोरीहरू भएमा यहाँको अमुल्य सुझाव तथा पृष्ठपोषण प्राप्त हुने अपेक्षा गरेको छ।

अन्त्यमा, यस कार्यालयको स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार आ.व. २०७५/७६ अवधिमा प्रगति हासिल गर्न तथा यो वार्षिक प्रगति तथा प्राविधिक प्रतिवेदन पुस्तिका तयार पार्न अथक परिश्रम गर्नुहुने पशु चिकित्सक श्री शशिधर सेढाई, पशु चिकित्सक डा. नन्द किशोर यादव, पशु स्वास्थ्य प्राविधिक श्री गुणराज पोखरेल लगायत सम्पूर्ण सहयोगी कर्मचारी साथीहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु।

माघ, २०७६

डा. राम नन्दन तिवारी
प्रमुख पशु चिकित्सक
भेटेरिनरी गुणस्तर तथा औषधी नियमन प्रयोगशाला
बुढानीलकण्ठ, काठमाण्डौ

क्र.सं.	विषयसूची	पृष्ठ
१.	पृष्ठभूमी	१
२.	सांगठनिक संरचना र व्यवस्थापन	२
३.	कार्यालयका शाखा तथा काम, कर्तव्य तथा अधिकार	३
४.	भेटेरिनरी गुणस्तर प्रयोगशाला शाखाको कार्यक्षेत्र	६
५.	औषधी व्यवस्थापन शाखाको कार्यक्षेत्र	११
६.	आ.ब.२०७५/०७६ को बार्षिक कार्यक्रम तथा प्रगती विवरण	१३
७.	प्रयोगशाला सम्बन्धी प्रगती विवरण	२५
८.	वार्षिक कार्यक्रम तथा प्रगती प्रतिवेदन विवरण	२६
९.	आयात निर्यात सिफारिस सम्बन्धी विवरण	३९
१०.	यस कार्यालयमा हालसम्म कार्यरत कार्यालय प्रमुखहरूको नाम, पद र अवधिको विवरण	५३
११.	आ.ब. २०७५/०७६ मा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण	५४

१. पृष्ठभूमी

नेपाल सरकारको शासकीय सुधार कार्यक्रम अन्तरगत सरकारले दातृसंस्था, एसियाली विकास बैंकसँग जाहेर गरेको प्रतिबद्धता अनुसार मौजुदा संगठन संरचनालाई परिमार्जन गर्न सम्बन्धमा नेपाल सरकार (म.प.) को मिति २०६०/०८/०४ को निर्णयबाट संरचनामा परिवर्तन गर्ने भन्ने उल्लेख भएको हुँदा सोही शिलशिलामा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट मिति वि.सं. २०६०/१२/२३ मा संगठन संरचना र दरबन्दी स्वीकृत भई यो कार्यालय स्थापना तथा सञ्चालन भएको हो । नेपाल विश्व व्यापार संगठनको सदस्य भै सकेको हुँदा यस कार्यालयको दीर्घकालीन प्रमुख उद्देश्य सदस्य राष्ट्रका हैसियतले Agreement on Sanitary and Phytosanitary (SPS) Measures को प्रावधान अनुसार सेवा तथा उत्पादनको स्तर विश्व व्यापार संघ (WTO) र विश्व पशु स्वास्थ्य संगठन (OIE) जस्ता अन्तरराष्ट्रिय संघ संस्थाहरूद्वारा निर्धारित मापदण्ड अनुरूप बनाउनु हो ।

१.१ संक्षिप्त परिचय:

नेपालको वर्तमान संघीय संरचना बमोजिम वि.सं.२०७५/०३/३२ को निर्णय अनुसार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, पशु सेवा विभाग अन्तर्गत रहने गरी साविक भेटेरिनरी गुणस्तर तथा औषधी व्यवस्थापन कार्यालयको नाम भेटेरिनरी गुणस्तर तथा औषधी नियमन प्रयोगशालामा रूपान्तरण भई साविकको कार्यालयबाट सम्पादन भै रहेको जिम्मेवारी वहन गर्दै आएको छ । हाल यस कार्यालय बागमती प्रदेशको काठमाडौं जिल्ला बुढानीलकण्ठ नगरपालिका वडा नं. ६, चपली, घुम्ति स्थित सरकारी जमिनमा आफ्नै भवनमा सञ्चालनमा रहेको छ ।

१.२ कार्यालय स्थापनाको उद्देश्य:

यस भेटेरिनरी गुणस्तर तथा औषधी नियमन प्रयोगशाला, बुढानीलकण्ठ, काठमाडौंका उद्देश्यहरू देहाय बमोजिम रहेका छन्:

- १ भेटेरिनरी औषधी, जैविकपदार्थ, मासु, दूध तथा अण्डाको गुणस्तर कायम गर्ने ।
- २ एन्टिमाइक्रोबियलको उपयोग सम्बन्धि सर्भे, सर्भिलेन्स गरी सो को तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने ।
- ३ भेटेरिनरी गुणस्तरसँग सम्बन्धीत नीति, रणनीति, निर्देशिका, मापदण्ड, SOP, प्रोटोकल तयार गर्ने वा परिमार्जन गर्ने तथा कार्यान्वयन गर्ने, गराउने ।
- ४ भेटेरिनरी औषधी, जैविक पदार्थहरूको आयात निर्यात तथा उपयोग निर्धारण मापदण्ड

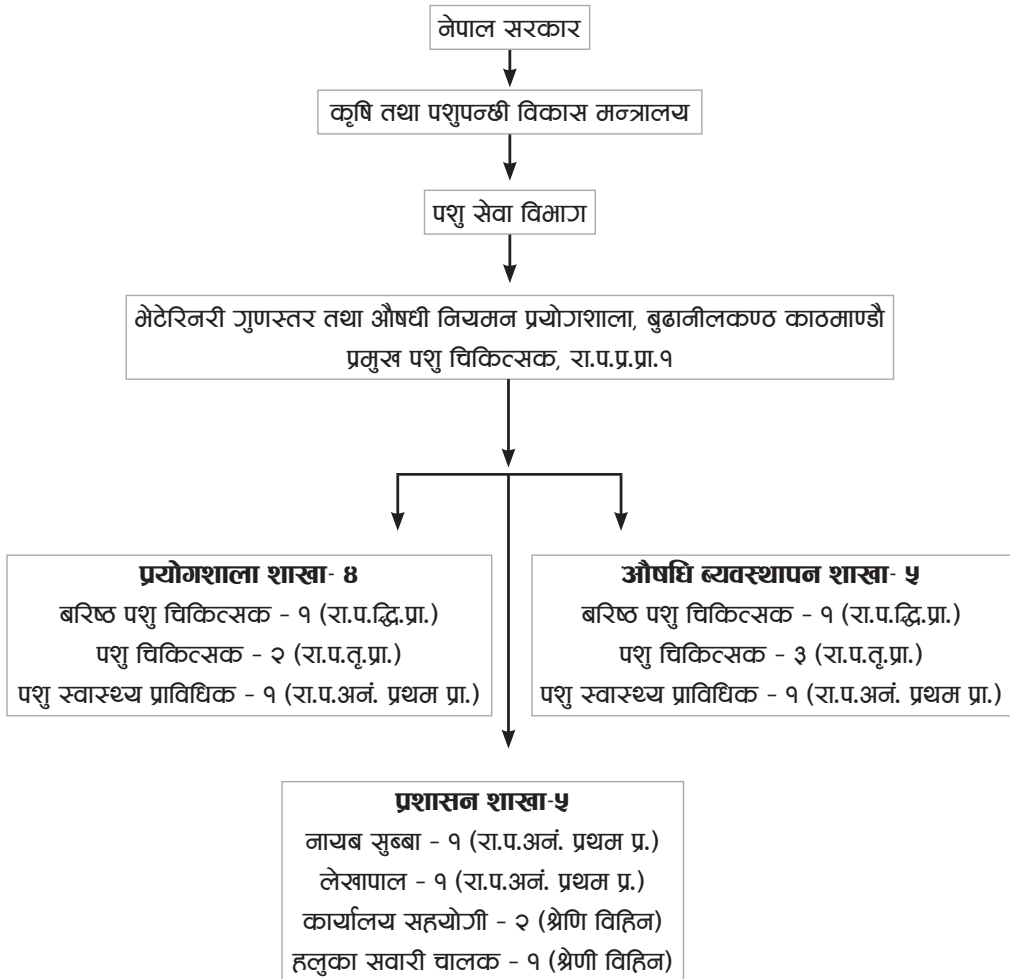
अनुरूप भए नभएको नियमन तथा अनुगमन गर्ने ।

५. पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा ऐन, २०५५ को दफा १७, १८ र १९ बमोजिम सिफारिस तथा अनुमति प्रदान गर्नको लागि पशु सेवा विभागको सचिवालयको रूपमा काम गर्ने ।

६. दुध, माछा, मासु तथा अण्डामा एन्टिमाइक्रोवियल अवशेषको परिक्षण गर्ने ।

२. सांगठनिक संरचना र व्यवस्थापन:

(क) सांगठनिक संरचना (Organizational Structure):

(ख) दरबन्दी तथा पदपूर्ती विवरण :

क्र.सं.	पद	श्रेणी	स्विकृत दरबन्दी (संख्या)	पदपूर्ती	रिक्त
१	प्रमुख पशु चिकित्सक	रा.प.प्र.प्रा.	१	१	०
२	वरिष्ठ पशु चिकित्सक	रा.प.द्वि.प्रा.	२	०	२
३	पशु चिकित्सक	रा.प.तृ.प्रा.	५	५	०
४	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	रा.प.अनं.प्रथम.प्रा.	२	१	१
५	लेखापाल	रा.प.अनं. प्रथम प्र.	१	१	०
६	नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्रथम प्र.	१	१	०
७	कार्यालय सहयोगि	श्रेणी विहिन	२	१	१
८	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	१	०	१
जम्मा			१५	१०	५

३. कार्यालयको काम, कर्तव्य तथा अधिकार

यस भेटेरिनरी गुणस्तर तथा औषधि नियमन प्रयोगशालाले नेपालको भेटेरिनरी गुणस्तर तथा भेटेरिनरी औषधिको आधिकारीक नियमक निकायको रूपमा कार्य गर्ने छ । यसको साथै यस कार्यालयले Veterinary Products को OIE Focal Point को रूपमा समेत जिम्मेवारी वहन गर्नेछ । साविक भेटेरिनरी गुणस्तर तथा औषधि व्यवस्थापन कार्यालयको परिमार्जित निकायका रूपमा कायम भएको यस भेटेरिनरी गुणस्तर तथा औषधि नियमन प्रयोगशालाको तल उल्लेखित वमोजिमका शाखा तथा कार्य क्षेत्र रहनेछ ।

३.१ भेटेरिनरी गुणस्तर प्रयोगशाला शाखा :

- स्वदेशमा उत्पादित तथा अन्य मुलुकबाट आयातित पशुपन्डीका लागि प्रयोग हुने भेटेरिनरी औषधि, जैविक पदार्थ, एन्टिजन, सिरम, डायग्नोष्टिक्स (Veterinary Drugs, Biological, Antigen, Serum, Diagnostics) को गुणस्तर परीक्षण, विश्लेषण तथा नियमन गर्ने ।
- गुणस्तर परीक्षण तथा विश्लेषणको लागि आवश्यक पर्ने SoP, प्रोटोकलहरू तयार तथा अध्यावधिक गरि कार्यान्वयन गर्ने ।
- पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा ऐ, न २०५५ र पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा नियमावली, २०५६ वमोजिम जैविक पदार्थ, चल्ला, माछाको भुरा उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना सिफारिस पन्डी ह्याचरी, वायोलोजिकल, माछा/मासु प्रशोधन उद्योग, जैविक पदार्थ, चल्ला, माछाको भुरा भेटेरिनरी गुणस्तर तथा औषधि नियमन प्रयोगशाला

निकासी पैठारी सिफारिस तथा जैविक पदार्थ, चल्ला, माछाको भुग्रा, विक्री वितरणको अनुमति तथा मासु प्रशोधन गर्न अनुमति प्रदान गर्न पशु सेवा विभागको सचिवालयको रूपमा कार्य गर्ने ।

- निजी स्तरमा सन्चालित भेटेरिनरी प्रयोगशालाहरूको प्रयोगशाला परीक्षण प्रकृयाको अनुगमन तथा नियमन गर्ने र प्रयोगशाला सन्चालनको आचार संहिता (Laboratory Code of Practices) तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने ।
- पन्छी फार्म तथा ह्याचरी उद्योगहरूको अनुगमन तथा नियमन गर्ने ।
- दुध, मासु तथा अण्डामा औषधिको अवशेष (Drug Residues) परीक्षण गरी न्युनीकरण कार्य योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने । साथै सो को सर्भिलेन्स एवं अनुगमन गरी राष्ट्रिय प्रतिवेदन तयार पार्ने ।
- फिल्डस्तरबाट आधिकारीक निकायहरू मार्फत प्राप्त भएका पशुपन्छीजन्य पदार्थ) मासु/माछा तथा अण्डा ,औषधि, भ्याक्सिन आदिमा भएको विषाक्तपना लगायत विभिन्न गुणस्तरको परीक्षण गर्ने ।
- संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहमा प्रवाह भै रहेका भेटेरिनरी सेवाहरूको गुणस्तर तथा प्रभावकारीताको अध्ययन, अनुगमन तथा नियमन गर्ने ।
- मौजुदा ऐन नियम वमोजिम भेटेरिनरी सेवा र उत्पादन गुणस्तरसंग सम्बन्धित अन्य परीक्षण तथा नियमनका कामहरू गर्ने तथा आवश्यक मापदण्ड र कार्यविधिहरू तयार तथा परिमार्जन गर्ने ।
- देशमा उत्पादित अप्रशोधित पशुजन्य पदार्थहरूको स्वच्छता र स्वस्थता प्रमाणिकरण सम्बन्धि काम गर्ने ।
- भेटेरिनरी गुणस्तर सम्बन्धि जनचेतना, क्षमता अभिवृद्धिका लागि तालिम तथा अवलोकन भ्रमणका कार्यक्रमहरू सन्चालन गर्ने ।

३.२ औषधि व्यवस्थापन शाखा :

- भेटेरिनरी औषधि, जैविक पदार्थ आयात निर्यात तथा उपयोग सम्बन्धि नीति तर्जुमा गर्न सहयोग तथा सहजिकरण गर्ने ।
- पशुपन्छीमा प्रयोग हुने भेटेरिनरी औषधि, भ्याक्सिन र औषधि जन्य पदार्थहरूको आयात निर्यात तथा समुचित प्रयोगको व्यवस्था मिलाउन मौजुदा औषधि ऐनको परिमार्जन मस्यौदा

तयार गरी स्वीकृतका लागि पेश गर्ने र स्वीकृति प्रश्नात कार्यान्वयनमा ल्याउन आवश्यक ऐन, नियम, मापदण्ड र निर्देशिका तयार गर्ने ।

- पशुपन्छीमा प्रयोग गरिने सम्पूर्ण भेटेरिनरी औषधिहरूको उत्पादन तथा विक्रि वितरण प्रणालीको समुचित व्यवस्था मिलाउने तथा भेटेरिनरी औषधि पसलहरूको दर्ता, नविकरण लगायत अनुगमन तथा नियमनका कामहरू प्रचलित ऐन नियम अनुसार गर्ने ।
- प्रचलित ऐन नियम अनुसार स्वदेशमा उत्पादित भेटेरिनरी औषधि तथा खोप उद्योगहरू स्थापनाको लागि सिफारिस तथा उत्पादन अनुज्ञापत्र र भेटेरिनरी औषधि तथा खोपहरूको विक्रि वितरणका लागि अनुज्ञापत्र प्रदान गर्ने तथा अनुगमन र नियमन गर्ने ।
- प्रचलित ऐन नियम अनुसार आयातित भेटेरिनरी औषधि, जैविक पदार्थको दर्ता, विक्रि वितरण र अनुज्ञापत्र प्रदान गर्ने तथा अनुगमन र नियमन गर्ने ।
- केन्द्रीय रिफरल पशु चिकित्सालय, भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र र स्थानीय तहका पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास शाखाबाट प्रदान गरिने भेटेरिनरी सेवाको लागि प्रयोग हुने औषधिहरूको मापदण्ड तयार गरी लागु गर्ने कार्यमा समन्वयकारी भूमिका निभाउने ।
- अत्यावश्यक भेटेरिनरी औषधिहरूको (List of Essential Veterinary Drugs) को सूची तयार, परिमार्जन तथा कार्यान्वयनमा सहजिकरण गर्ने ।
- भेटेरिनरी औषधि सम्बन्धि जनचेतना, क्षमता अभिवृद्धिका लागि तालिम तथा अवलोकन भ्रमणका कार्यक्रमहरू सन्चालन गर्ने ।
- कार्यालयसँग सम्बन्धित कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन, मुल्यांकन तथा प्रगति प्रतिवेदन सम्बन्ध कार्य गर्ने ।

३.३ प्रशासन शाखा:

- कर्मचारी प्रशासन तथा आर्थिक प्रशासन सम्बन्धि कार्यहरू प्रचलित ऐन नियम वमोजिम कार्यान्वयन गर्ने ।

३.४ गठनको रणनीति तथा कार्यनीति

- व्यवसायिक कृषि तथा व्यापार आयोजना (PACT) सन् २०१८ मा तयार पारेको प्रयोगशाला सुधार तथा एक्रिडेटेसन प्रतिवेदन (Report on Laboratory Improvement and Accreditation ISO / IEC 17025: 2007) अनुसार प्रयोगशालाको सुदृढिकरण तथा एक्रिडेटेसनको कार्य थालनी गरिने ।
- भेटेरिनरी गुणस्तर प्रयोगशालाको गुरु योजना तयार गरी स्वीकृत प्रश्नात कार्यान्वयन

गरिने ।

- प्रयोगशालालाई साधनश्रोत सम्पन्न गरी कार्यरत जनशक्तिको क्षमता अभिवर्द्धि गरी पशुपन्छि औषधी, जैविक पदार्थ, रियजेन्ट तथा मासु, दूध तथा अण्डाहरुको गुणस्तर कायम गर्ने ।
- परामर्शदाताहरुको सहयोगमा तयार भइ पेश भएका तथा अन्य भेटेरिनरी गुणस्तरसँग सम्बन्धित नीति, रणनीति, नियम, मापदण्ड तथा निर्देशिकाको तयार वा परिमार्जन गर्ने तथा स्विकृत नियम, निर्देशिका, मापदण्डहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।
- विद्यमान औषधि ऐनको परिमार्जनका लागि मस्यौदा प्रस्ताव तयार गरी स्विकृत प्रश्नात प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।
- औषधि व्यवस्था विभागको समन्वय तथा सहकार्यमा एन्टिमाइक्रोबियलको उपयोग सम्बन्धि सर्भे, सर्भिलेन्स गरी सो को तथ्याङ्क अद्यावधिक गरी एन्टिमाइक्रोबियल रेसिस्टेन्टको न्यूनीकरणमा सहयोग गर्ने ।
- ३ तहको सरकारको समन्वयमा भेटेरिनरी औषधी, जैविक पदार्थहरुको आयात निर्यात तथा उपयोग निर्धारण मापदण्ड अनुरूप भए नभएको नियमन तथा अनुगमन गर्ने।
- पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा ऐन २०५५ को दफा १७, १८ र १९ बमोजिम प्राविधिक सिफारिस समितिको सचिवालयको रुपमा काम गर्ने ।

४. भेटेरिनरी गुणस्तर प्रयोगशाला शाखाको कार्यक्षेत्र:

यस प्रयोगशालाले वि.सं. २०६३।०६।१८ मा स्वीकृत कार्यविधि अनुसार भेटेरिनरी औषधी, जैविक पदार्थ, सिरम, डायगोनिस्टिक्स आदि निम्न श्रोतबाट प्राप्त भएका नमूनाहरु परीक्षण गर्नेछ :

- क) पशु सेवा विभाग अन्तरगतका विभिन्न निकायहरु र भेटेरिनरी निरीक्षकहरुबाट
- ख) भेटेरिनरी औषधीसँग सम्बन्धित विभिन्न उद्योगहरु, प्रयोगशालाहरु, फर्मास्युटिकल कम्पनीहरु, भेटेरिनरी औषधी पसलहरुबाट
- ग) कार्यालयको तर्फबाट गरिने स्थलगत, अनुगमन, निरीक्षणको शिलशिलामा संकलित नमूना आदिबाट
- घ) कार्यालयको लक्ष्य अनुसार संकलित नमूनाहरु
- ड) उपभोक्ता सिकायतबाट प्राप्त नमूनाहरु

च) सरकारी संघ/संस्थाहरूबाट प्राप्त नमूनाहरूको परीक्षण र मूल्याङ्कन गर्दा शुल्क नतोकिएसम्म निःशुल्क गरिने छ तर अन्यको हकमा परिक्षणको लागि तोकिएका शुल्क लाग्न छ । यसरी तोकिने शुल्क नेपाल सरकारको निर्णय बमोजिम निर्धारण भए बमोजिम हुनेछ ।

४.१ नमूना प्राप्ति र परीक्षण प्रणाली:

१. नमूना पञ्जीकरण इकाईले परीक्षणको लागि पठाईएका नमूनाहरूको, आवश्यक हुन नमूना संख्या, स्पेसीफिकेसन सहितको अनुरोध पत्र, नमूनाको उत्पादनकर्ता आदि बारे जाँच गरेपछि मात्र नमूना प्राप्त गर्नेछ । आवश्यक संख्यामा चाहिने नमूना नभएको, सही तरिकाले ढुवानी नभएको नमूनाहरू स्विकृत गरिने छैनन र यसबाट उत्पन्न हुने परिणामको जवाफदेहि कार्यालय हुनेछैन । नमूनाहरू परीक्षणको लागि प्राप्ती भएको प्रमाणित नमूना पञ्जीकरण इकाईले गरी दिनेछ ।
२. नमूना पञ्जीकरण इकाईले प्राप्त गरेका नमूनाहरू अनुरोध पत्र सहित भेटेरिनरी गुणस्तर तथा औषधी नियमन प्रयोगशाला प्रमुख समक्ष बुझाउने छ ।
३. कार्यालय प्रमुखले प्राप्त सामग्रीहरू राम्रोसित रेकर्ड राख्नको लागि Sample Coding Cell मा पठाउनेछ ।
४. नमूनाको परीक्षण कार्यालयको प्रयोगशालामा हुने भएमा कोडिङमा संलग्न प्राविधिकले नमूनाको कोड नम्बर दिई भेटेरिनरी गुणस्तर तथा औषधी नियमन प्रयोगशाला प्रमुखलाई बुझाउनु पर्नेछ ।
 - क) प्रयोगशाला प्रमुखले प्राविधिकहरूको सहयोगमा नमूनाहरूको परीक्षण तथा विश्लेषणको व्यवस्था मिलाउनेछन् र आन्तरिक कार्यालय रेकर्ड कायम गरी तोकिएको प्रयोगशाला विश्लेषण रिपोर्टमा दस्तखत गर्नेछन् ।
 - ख) त्यसपछि सो रिपोर्ट आन्तरिक रेकर्ड डि-कोडिङ इकाईमा पठाईने छ र डि-कोडिङ भैसके पछि वरिष्ठ पशु चिकित्सक समक्ष पठाईने छ ।
 - ग) अनुरोध गर्ने निकायलाई पठाउनु पर्ने रिपोर्टको तयारी र प्रमाणित गर्ने कार्य वरिष्ठ पशु चिकित्सकको हुनेछ ।
 - घ) वरिष्ठ पशु चिकित्सकले आन्तरिक रेकर्ड सिट प्रयोगशाला इकाईमा र प्रयोगशाला विश्लेषण रिपोर्ट कार्यालय प्रमुख समक्ष पठाउनु पर्नेछ ।

- ड) कार्यालय प्रमुखले प्रमाणित भएको रिपोर्ट गोप्य रूपमा (Confidential covering Note) बन्दीखाममा परीक्षण प्रतिवेदन राखी अनुरोध गर्ने निकायमा पठाउनु पर्नेछ ।
५. नमूना परीक्षण भेटेरिनरी गुणस्तर तथा औषधी नियमन प्रयोगशालामा हुन नसक्ने अवस्था भएमा निम्न अनुसार गरिनेछ ।
 १. नमूना प्राप्ती र परीक्षण प्रणालीको १, २, ३ र ४ (क) मा उल्लेख भए अनुसार (Steps) हुनेछ ।
 २. प्रयोगशाला प्रमुखले नमूनामा अर्को कोडिड राखी सिलबन्दी गरी गोप्य रूपमा नेपाल सरकारबाट स्विकृत वा मान्यता प्राप्त प्रयोगशालामा परीक्षणको लागि पठाउन आवश्यक तयारी गर्ने ।
 ३. राम्रोसँग सिलबन्दी भएको गोप्य पत्र सहितको परीक्षण रिपोर्ट प्राप्त भएपछि कार्यालय प्रमुख समक्ष पेश भई पुनः प्रयोगशाला प्रमुख समक्ष पहिलो डि-कोडिड गर्न र रेकर्डिङको लागि पठाईने छ ।
 ४. त्यसपछि सो डकुमेन्ट दोश्रो डि-कोडिडको लागि कोडिड डि-कोडिड इकाईमा पठाईने छ ।
 ५. बाकीका बूदांहरू (Steps) नमूना प्राप्ती र परीक्षण प्रणालीको ४ (ख), (ग), (घ) र (ड) अनुसार हुनेछन् ।

४.२ प्रयोगशाला सम्बन्धी आचार संहिता:

१. कुनै पनि बाह्य व्यक्ति कार्यालयको कामको शिलशिलामा सोभै भेटेरिनरी गुणस्तर तथा औषधी नियमन प्रयोगशालाको कोडिड र डि-कोडिड इकाईमा र परीक्षण प्रयोगशालामा सम्पर्क गर्न पाउन छैनन् ।
२. बुँदा नम्बर १ विपरितको कार्य भएको शंका लागेमा कार्यालय प्रमुखले यथासीघ्र पशु सेवा विभागलाई सो बारे जानकारी गराउन पर्नेछ ।

४.३ परिक्षण तरिका र प्रक्रिया:

परीक्षण प्रकृया ७.१ मा उल्लेख भए अनुसार कार्यालयले तोकेको विधि अनुसार हुनेछ जुन वैज्ञानिक आधारमा हुनुको साथै राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय Standards अनुसार समसामयिक परिमार्जन गरी निर्देश सामग्रीको रूपमा कार्यालयमा राखिने छ ।

४.४ बाह्य प्रयोगशालाहरूसँग समन्वयः

भेटेरिनरी औषधी, जैविकी, सिरम, डायगोनोस्टीक्स, हर्मोन आदिको परिक्षण, विश्लेषणको लागि औषधी व्यवस्था विभागबाट मान्यता प्राप्त प्रयोगशालाहरूमा नमूनाहरू पठाउन सकिने छ र आवश्यक परेमा तोकिएका OIE Reference Laboratory हरूमा नमूनाहरू यकिन गर्न भेटेरिनरी गुणस्तर तथा औषधी नियमन प्रयोगशालाले सोभै पठाउन सक्नेछ ।

४.५ परीक्षण र मापन उपकरणहरूः

१. भेटेरिनरी गुणस्तर तथा औषधी नियमन प्रयोगशालामा उपकरणहरूको व्यवस्था मिलाईने छ ।
२. औजार, उपकरणहरू उत्पादनकर्ताको सञ्चालन निर्देशन अनुसार विशेष ध्यान दिई प्रयोग/सञ्चालन गरिनेछ ।
३. उपकरणहरूको प्रयोग, क्षमता अनुसार काम गरेको/नगरेको, तिनीहरूमा कुनै त्रुटी आएको, तिनीहरूको मर्मत संभार जस्ता रेकर्डहरू दुरुस्त राखिनेछ ।
४. समय समयमा क्यालीब्रेशन गर्नुपर्ने उपकरणहरूमा ट्याग/लेबल लगाई अन्तिम पटक गरिएको क्यालीब्रेशन र अर्को पटक गर्नुपर्ने क्यालीब्रेशन मिति राखिनेछ ।
५. उपकरणहरूमा सम्बन्धित विशेषज्ञता भएका फर्महरूको लिस्ट कायम गरिएका रेकर्ड राखिन्छ र सो लाई समय समयमा पुनरावलोकन गरिनेछ । उपकरणहरूलाई टुटफुट हुनबाट वचाउन र आकस्मिक रूपमा हुनसक्ने मर्मत कार्य कम गर्न समय मै मर्मत संभार गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
६. औजार उपकरण किन्दा वा अनुदानमा प्राप्त गर्दा गुणस्तरीय सामान वा औजार मात्र ल्याईनेछ ।

४.६ केमिकल्स, रिएजेन्टस, मिडियाको व्यवस्थाः

१. केमिकल्स, रि-एजेन्टस र मिडिया छुट्टाछुट्टै केबिनेटमा राखिने छ ।
२. कन्सन्ट्रेटेड एसिड र अल्काली सुरक्षित स्थानमा अलग राखिने छन् र तिनको प्रयोगमा विशेष सावधानी अपनाउनुको साथै सामान्य केमिकल्स, मिडिया र रि-एजेन्टसबाट टाढा राखिने छन् ।
३. हरेक वर्ष आषाढ र पौष महिनामा उपरोक्त सामग्रीहरूको जाँच कार्यालय प्रमुखबाट वा कार्यालय प्रमुखले तोकेको अधिकृतबाट गरिने छ तर आवश्यक ठानेमा कार्यालय

प्रमुखले कुनै पनि समयमा प्रयोगशाला उपकरण तथा सामग्रीको जाँच गर्न सक्नेछन् ।

४.७ प्रयोगशाला वातावरण:

१. प्रत्येक दिन ल्यावको फर्सहरू उपयुक्त Sanitizer ले सफा गरिनेछ ।
२. प्रत्येक दुई हप्तामा प्रयोगशालालाई फयुमिगेशन पद्धतिबाट निर्मलीकरण गरिनेछ ।
३. प्रयोगशालामा वातानुकूलित सुविधाको व्यवस्था मिलाईने छ ।
४. कार्यालयमा उपयुक्त डिभाईस/मिजर्सको प्रयोग गरी धुलो-धुवारहित वातावरण कायम राखिने छ ।
५. प्राविधिकले समेत एप्रोन, मास्क, प्रयोगशाला स्लीपर, हेड कभर आदि नलगाईकन प्रयोगशालामा प्रवेश गर्न पाउने छैनन् । प्राविधिकहरूलाई सुरक्षित ग्लोबको प्रयोग गर्न प्रोत्साहीत गरिनेछ ।
६. सामान्य उद्देश्यको लागि निर्मलीकरण गरिएको पानी र परीक्षणको लागि डिस्टील्ड वाटर मात्र प्रयोग गरिने छ ।
७. प्रयोगशालाको सिलिड र भित्ताहरूलाई वर्षमा एक पटक उपयुक्त सेनिटाईजरको प्रयोग गरि सफा गरिने छ ।

४.८ प्रयोगशालाको प्राविधिक परीक्षण (Laboratory Quality Auditing):

१. पशु सेवा विभागले भेटेरिनरी गुणस्तर तथा औषधी नियमन प्रयोगशालाको Quality Auditing को लागि पशु सेवा विभाग अन्तरगत कार्यरत वा अन्यत्रबाट प्रयोगशाला सम्बन्धी कार्यमा दक्षता भएको एक जना पशु चिकित्सक मनोनयन गर्नेछ ।
२. प्रयोगशाला कार्यपद्धतिको यथार्थ उपयोग सम्बन्धि मूल्याङ्कन गर्न ६-६ महिनामा Lab Auditing गरिने छ ।
३. Lab Audit को रिपोर्ट भेटेरिनरी गुणस्तर तथा औषधी नियमन प्रयोगशाला र पशु सेवा विभागमा पेश गर्नु पर्नेछ ।
४. Lab Audit रिपोर्टमा सम्भावित सुधारात्मक कार्यवाही गर्न सकिने कुरा औल्याई दिएको हुनु पर्नेछ र Lab Audit रिपोर्टको कार्यान्वयनको लागि भेटेरिनरी गुणस्तर तथा औषधी नियमन प्रयोगशालाका कार्यालय प्रमुख पूर्ण रूपले जिम्मेवार हुनेछन् ।

४.९ अभिलेख (Records):

१. Observations, Calculation र अन्य रेकडहरूको रजिष्टर परीक्षणमा जिम्मेवार कर्मचारीहरूले व्यवस्थित गरी राख्नेछन् ।
२. Laboratory Analytical Report र Laboratory Analysis Record को ढाँचा अनुसूचि ३ र ४ अनुसार हुनेछ ।
३. परीक्षण र विश्लेषण रिपोर्टको प्रतिलिपिहरूको रेकर्ड वरिष्ठ पशु चिकित्सकले व्यवस्थित गरी राख्नु पर्नेछ ।
४. नमूना परीक्षणका सबै रेकर्डहरू गोप्य रहने छन् ।
५. रेकर्डहरू पाँच वर्षको लागि सुरक्षित राखिने छन् र त्यसपछि नष्ट (Disposed Off) गरिनेछ ।

५. औषधी व्यवस्थापन शाखाको कार्यक्षेत्र :

१. यस शाखाले पशु चिकित्सासँग सम्बन्धित भेट औषधी, डाईनोस्टिक्स, जैविक पदार्थ, सिरम, एन्टीजन, हर्मोन, रसायन, खाद्य योगशिल, वृद्धिवर्दक पदार्थहरू आदि सम्बन्धि नीतिको ड्राफ्ट तयार गरी पशु सेवा विभाग मार्फत पशुपन्छी विकास मन्त्रालयमा स्विकृतीको लागि पेश गर्नेछ ।
२. स्विकृत भएका नीतिको अधिनमा रही WTO, SPS, OIE, CAC, IPPC जस्ता अन्तरराष्ट्रिय मागदर्शनलाई आधार मानी समय सापेक्ष राष्ट्रिय र क्षेत्रीय मापदण्डहरू तयार गरी स्विकृतीका लागि पहल गर्नेछ ।
३. स्विकृत भएका मापदण्डहरूको कार्यान्वयनका लागि सरोकारवालालाई जानकारी गराउने, सार्वजनिक गर्ने/प्रकाशन गर्ने ।
४. माथिको बूदा नं. १ मा उल्लेख गरिएका पदार्थहरू, सो उत्पादन गर्ने उद्योगहरू र त्यसका उत्पादनहरू तोकिएको नीति तथा मापदण्ड बमोजिम सञ्चालन, उत्पादन तथा विक्री वितरण भए, नभएको नियमन तथा अनुगमन गर्ने छ ।
५. अनुगमन निरीक्षणको क्रममा कुनै उद्योग, संस्था वा विक्रेताले नीति वा मापदण्ड वा दुबै विपरित काम गरेको पाएमा कसूरको प्रकृति हेरी पहिलो पटकमा सुधार गर्ने अवधि तोकरी लिखित रूपमा जानकारी गराउने, दोस्रो पटकमा सामान जफत गर्ने तथा उचित कारवाहीका लागि पशु स्वास्थ्य निर्देशनालयलाई अनुरोध गर्नेछ । तर म्याद नाघेका

भेटेरिनरी औषधी, जैविक पदार्थ विक्री कक्ष भित्र फेला परेमा कम्तिमा ७ जना स्थानीय व्यक्तिहरू र सम्बन्धित भेटेरिनरी निरीक्षकको रोहवरमा विक्रेता कै सकृयतामा त्यस्ता पदार्थ निरीक्षणका लागि गएका अधिकृतले तत्काल सोही स्थानमा नष्ट गराउनेछ ।

६. अनुगमन निरीक्षणको क्रममा निरीक्षणकर्ताले कुनै भेटेरिनरी औषधी पसल वा एग्रोभेटमा भेटेरिनरी औषधीहरूसँगै कीटनाशक औषधी, फन्जसाईडस, कृषि बीउ विजन आदि जस्ता कृषिसँग सम्बन्धित विषादि वा सामग्री फेला पारेमा समय तोकी फरक-फरक कक्षमा राख्न लिखित आदेश दिनु पर्नेछ ।
७. अनुगमन निरीक्षणको क्रममा कुनै औषधी वा जैविक पदार्थ वा खाद्य योगशील, वृद्धिवर्धक पदार्थको गुणस्तरमा शंका लागेमा सो का लागि लाग्न रकम कार्यक्रम खर्चवाट व्यहोरिने गरी खरीद गर्ने र संकलित नमूनाका परीक्षण/विश्लेशण गरी/गराई प्रतिवेदन सम्बन्धीत जिल्लाको भेटेरिनरी निरीक्षक र पशु सेवा विभागमा पठाउनु पर्नेछ ।
८. माथि बूँदा न. २ को २ खण्ड (घ) मा उल्लेखित कार्य गर्ने । सो का लागि सम्बन्धित आवश्यक पर्ने तथ्याङ्क, सूचना, पूर्वाधार आदिको विवरण संकलन गरी Hard Copy र E-Copy मा राख्ने । पशु सेवा विभागको पशुपंछी आयात- निर्यात सिफारिस प्राविधिक समितिलाई सहयोग गर्ने ।
९. जिल्ला-जिल्ला वा क्षेत्र-क्षेत्रमा कार्यरत भेटेरिनरी निरीक्षकको कार्य निरीक्षण गरी वार्षिक रुपमा प्रतिवेदन तयार गरी पशु सेवा विभागमा पेश गर्ने र सो प्रतिवेदनमा उल्लेख गरीएका समस्याको निराकरणको लागि पशु सेवा विभाग र कृषि तथा पशुपंछी विकास मन्त्रालयले पहल गर्नेछन् ।

आ.ब.२०७५ / ०७६ को बार्षिक कार्यक्रम
तथा प्रगती विवरण

आ.ब.२०७५/०७६ को स्वीकृत बार्षिक कार्यक्रम तथा प्रगती विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम विवरण	इकाइ	बजेट शिषर्क	बार्षिक लक्ष		बार्षिक प्रगती		कैफियत	
				लक्ष	भार	बजेट रू. (०००)	परिमाण		भौतिक प्र. प.
अ) पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू									
ॢ.३.१.३०६	फर्निचर फिक्चर खरिद (सोफा, टेबुल, दराज, कुर्ची, कार्पेट, पर्दा आदी) (कार्यालयको लागि फर्निचर फिक्चर्स)	पटक	२९३११	१	१.६६	२५०.०	१	१००	
ॢ.५.१.६	फोटोकपि मशिन (कार्यालय संचालन संग सम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा मेशीन औजार)	संख्या	२९५११	१	१.९९	३००.०	१	१००	
ॢ.५.१.१००ॢ	Refrigerator (कार्यालय संचालन संग सम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा मेशीन औजार)	संख्या	२९५११	३	१.९४	२९२.०	३	१००	
ॢ.५.१.१५००	ल्यापटप खरिद (कार्यालय संचालन संग सम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा मेशीन औजार)	संख्या	२९५११	२	१.३३	२००.०	२	१००	

क्र.सं.	कार्यक्रम विवरण	इकाइ	बजेट शिषर्क	बार्षिक लक्ष		बार्षिक प्रगती	कैफियत
				प्र.श.	१००		
८.६.१.१३६	कार्यालयको कम्पाउण्ड वाल मर्मत गर्ने	प्र.श.	२१६११	६.६५	१०००.०	१००	१००
क)	पूँजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा			१३१७	२०४२।०		
आ) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू							
१.१.१.२	रा. प. प्रथम (प्रा.) स्थायी कर्मचारी	जना	२११११	४.२८	६४४.०	१	१००
१.१.१.४	रा. प. द्वितीय (प्रा.) स्थायी कर्मचारी	जना	२११११	७.२५	१०९०.०	१	५०
१.१.१.६	रा. प. तृतीय (प्रा.) स्थायी कर्मचारी	जना	२११११	१६.१३	२४२६.०	५	१००
१.१.१.८	रा. प. अनं. प्रथम (प्रा.) स्थायी कर्मचारी	जना	२११११	२.५२	३७९.०	१	१००
१.१.१.९	रा. प. अन. प्रथम (प्रा.) स्थायी कर्मचारी	जना	२११११	५.०३	७५७.०	१	५०
१.१.१.२२	का.स.पांचौ श्रेणी(स्थायी कर्मचारी)	जना	२११११	४.५९	६९०.०	१	५०
१.१.१.२७	ह.स.चा.पांचौ श्रेणी(स्थायी कर्मचारी)	जना	२११११	३.१८	४७८.०	१	०
१.१.१.१३६	लेखापाल(स्थायी कर्मचारी)	जना	२११११	२.५५	३८३.०	१	१००

क्र.सं.	कार्यक्रम विवरण	इकाइ	बजेट शिर्षक	वार्षिक लक्ष			वार्षिक प्रगती		कैफियत
				१.०४	१५६.०	११	७३.३३		
१.२.२.१	महंगी भत्ता (महंगी भत्ता)	संख्या	२१११३	१५	१५६.०	११	७३.३३		
१.२.४.४५	पालोपहरा (बैठक भत्ता)	जना	२१११९	२	१४.०	२	१००		
१.२.४.१५८	बैठक भत्ता (बैठक भत्ता)	पटक	२१११९	१२	६५.०	१२	१००		
१.३.१.१	पदाधिकारी एवं निजामति कर्मचारी पोशाक भत्ता (पदाधिकारी एवं निजामति कर्मचारी पोशाक भत्ता)	संख्या	२११२१	१५	११३.०	११	७३.३३		
२.१.२.१	बिजुली महसुल (बिजुली महसुल)	महिना	२२१११	१२	३००.०	१२	१००		
२.१.३.२	जारको पिउने पानी(पिउने पानी)	महिना	२२१११	१२	१०.०	१२	१००		
२.१.३.३	ट्याङ्कारको पानी(पिउने पानी)	पटक	२२१११	१२	४३.०	१२	१००		
२.२.१.१	टेलिफोन महसुल (टेलिफोन महसुल)	महिना	२२११२	१२	१०१.०	१२	१००		
२.२.२.१	इमेल/इन्टरनेट/वेवसाइट (इमेल/इन्टरनेट/वेवसाइट)	महिना	२२११२	१	५०.०	१	१००		
२.४.१.१	मोटरसाईकलको लागि पेट्रोल (कार्यालयको इन्धन)	लीटर	२२२११	६००	६४.०	१०३०	१००		
२.४.१.२	गाडीका लागि डिजल (कार्यालयको इन्धन)	लीटर	२२२११	९६०	८६.०	१५१५	१००		
२.४.१.१८७	गाडी, मोटरसाईकलका लागि मोविल, गियर, ग्रिज, ईत्यादी कार्यालयको इन्धन)	लीटर	२२२११	३६०	७२.०	३६०	१००		

क्र.सं.	कार्यक्रम विवरण	इकाइ	बजेट शिर्षक	वार्षिक लक्ष		वार्षिक प्रगती		कैफियत
२.५.१.३	सवारी साधन मर्मत (सवारी साधन मर्मत)	संख्या	२२२१२	९	१.९९	३००.०	१४	१००
२.५.२.१४	प्रयोगशाला उपकरण मर्मत (मेशिनरी उपकरण मर्मत)	पटक	२२२१२	३	०.४०	६०.०	३	१००
२.६.६.५	सवारीसाधनको बीमा, नविकरण तथा कर (अन्य बीमा)	प./सं.	२२२१३	७	०.९०	१३५.०	९	१००
२.७.१.१	कार्यालय मसलन्द सामान खर्च (कार्यालय मसलन्द सामान खर्च)	महिना	२२३११	१२	०.४०	६०.०	१२	१००
२.७.१.३९	कार्यालय संचालको लागी स्टेशनरी तथा मसलन्द खर्च (कार्यालय मसलन्द सामान खर्च)	संख्या	२२३११	१२	१.७३	२६०.०	१२	१००
२.१०.१.१	जेनेरेटरको लागी डिजल (इन्धन-अन्य प्रयोजन)	लीटर	२२३१४	७८०	०.६८	१०३.०	७८०	१००
२.१०.१.२	ग्यास सिलिण्डर (इन्धन-अन्य प्रयोजन)	संख्या	२२३१४	९	०.०८	१२.०	१२	१००
२.१३.१.१	कार्यालय सहयोगी करार (व्यक्ति करार)	जना	२२४१२	१	१.३०	१९५.०	१	१००
२.१३.१.१०७	हलुका सवारी चालक करार (व्यक्ति करार)	जना	२२४१२	१	१.४७	२२१.०	१	१००

क्र.सं.	कार्यक्रम विवरण	इकाई	बजेट शिषर्क	बार्षिक लक्ष			बार्षिक प्रगती	कैफियत
				₹	₹	₹		
२.१३.१.१२८	विद्युतिय सामग्री मर्मत सम्भार सेवा (व्यक्ति करार)	जना	२२४१२	३	०.२४	३६.०	३	१००
२.१३.१.१३८	एच पि एल सी मेशिन संचालन मर्मत तथा सम्भार (व्यक्ति करार)	पटक	२२४१२	३	०.८०	१२०.०	३	१००
२.१३.१.१४२	Pharmacist/chemist सेवा खरिद (सेवा करार) (व्यक्ति करार)	पटक	२२४१२	३	१.६६	२५०.०	३	१००
२.१३.२.२	कार्यालयका कम्प्युटर फोटोकपी आदी मेशिनरी मर्मत सेवा करार (सेवा करार)	पटक	२२४१२	१	०.८६	१३०.०	१	१००
२.१५.१९.४७	ऐन, नियमावली, निर्देशिका तथा मापदण्ड तयार, संशोधन तथा छपाई र वितरण (पशु स्वास्थ्य)	पटक	२२५२२	२	१.६६	२५०.०	२	१००
२.१५.१९.४८०	आयात निर्यात तथा भेटेरिनरी गुणस्तर सम्बन्धी सरोकारवाला निकायसंग समन्वयात्मक बैठक(३ पटक) (पशु स्वास्थ्य)	पटक	२२५२२	३	०.४७	७०.०	४	१३३.३३३

क्र.सं.	कार्यक्रम विवरण	इकाइ	बजेट शिषर्क	बार्षिक लक्ष			बार्षिक प्रगती	कैफियत
२.१५.१९.४८१	आयात निर्यात सिफारिश उप समिति बैठक संचालन (पशु स्वास्थ्य)	पटक	२२५१२	२४	२.९९	४५०.०	२४	१००
२.१५.१९.४८२	आयात निर्यात सिफारिश समिति बैठक संचालन (पशु स्वास्थ्य)	पटक	२२५२२	२४	४.४०	६६२.०	२४	१००
२.१५.१९.४८३	गुणस्तर सम्बन्धि जनचेतनामुलक सूचना प्रवाह (पशु स्वास्थ्य)	पटक	२२५२२	१	०.४०	६०.०	१	१००
२.१५.१९.४८४	प्रयोगशालामा कार्यरत कर्मचारीहरूको स्वास्थ्य परिक्षण (पशु स्वास्थ्य)	पटक	२२५२२	२	०.५०	७५.०	२	१००
२.१५.१९.४८५	भेटेरिनरी औषधि/खोप/पशुपन्धी दाना/दुध/मासुको गुणस्तर परिक्षणको लागि नमुना, एन्टीजेन, एन्टीबडी, रिप्लेन्ट, किट, केमिकल, standard आदि खरिद (पशु स्वास्थ्य)	पटक	२२५२२	३	२.९९	४५०.०	३	१००
२.१५.१९.४८६	नमुना परीक्षणको लागि अन्य प्रयोगशालामा पठाउने (पशु स्वास्थ्य)	पटक	२२५२२	१	०.४७	७०.०	१	१००

क्र.सं.	कार्यक्रम विवरण	इकाइ	बजेट शिषर्क	बार्षिक लक्ष			बार्षिक प्रगती		कैफियत
७	बार्षिक प्राविधिक प्रतिवेदन तयारी तथा प्रकाशन (पशु स्वास्थ्य)	पटक	२२५२२	१	०.३३	५०.०	१	१००	
२.१९.१.९७५	स्वीकृत ऐन, मापदण्ड, निर्देशिका र कार्यविधि बमोजिम कार्य भए नभएको सुपरिवेक्षण/अनुगमन गर्ने (अनुगमन मुल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च)	पटक	२२६११	२	१.६६	२५०.०	२	१००	
२.१९.१.९७६	नयां स्थापना भएका ह्याचरी, फार्महरूको अनुगमन/निरिक्षण (अनुगमन मुल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च)	पटक	२२६११	१२	३.३२	५००.०	१२	१००	
२.१९.२.६३८	भेटेरिनरी औषधि/खोप/पशुपन्धी दाना/दुध/मासु आदीको नमुना संकलन/खरिद तथा परिक्षण र सम्प्रेषण (आन्तरिक भ्रमण)	पटक	२२६१२	३	१.६७	२५१.०	३	१००	
२.२०.२.२	कार्यालयमा दैनिक चिया खर्च तथा अतिथि सत्कार एवं जलपान (अतिथि सत्कार तथा जलपान, भोज खर्च)	पटक	२२७११	३	०.४०	६०.०	३	१००	

क्र.सं.	कार्यक्रम विवरण	इकाइ	बजेट शिर्षक	वार्षिक लक्ष		वार्षिक प्रगती	कैफियत
				प्रतिशत	रुपैयाँ		
	चालु खर्च जम्मा			८६.४३	१३००१।०		
	कुल (चालु + पूँजीगत) जम्मा			१००.००	१५०४३।०		
भारित तथा वित्तिय प्रगति विवरण							
	विवरण	प्रगति		प्रतिशत			
१.	वार्षिक (पूँजीगत)						भारित प्रगति पूर्ण भए पनि ठेकेदारले इस्टिमेट भन्दा ४६% अर्थात ४५७९२३३ कम लागतमा कार्य सम्पन्न गरेको।
	भारित	१३.५७		१००.००			(अन्यथा ९९% प्रगति हासिल हुने।)
	वित्तिय	१५८१५१८.००		७७.४५			
२.	वार्षिक (चालु)						
	भारित	७४.५२		८६.२३			तलब शिर्षकमा अधिक रहेको १६ लाख रकम Surrender गरिएकोमा
	वित्तिय	११२५६३३४.९८		८६.५८			LMBIS बाट झिकीएको भए ९८% प्रगति हासिल हुने।
३.	वार्षिक (चालु+पूँजीगत) जम्मा						
	भारित	८१.१७		८१.१७			
	वित्तिय	१२८३७८५२.९८		८५.३४			

आर्थिक विवरण

क. बजेट, निकास तथा खर्च

क्र.सं.	विवरण	बार्षिक बजेट	बार्षिक निकास तथा खर्च	बित्तिय प्रगति प्रतिशत
१	पुँजीगत खर्च	२०४२०००.००	१५८१५१८.००	७७.४५
२	चालु खर्च	१३००१०००.००	११२५६३३.९८	८६.५८
	जम्मा	१५०४३०००।०	१०७४१५७३।३	२०९६२७९।६८

ख. राजश्व

राजश्वको विवरण	बार्षिक राजश्व रकम रु.	कैफियत
सिफारिसको लागि निबेदन दस्तुर र जरिवाना वापत	४२५०००.००	
अन्य	१८००.००	सिलबन्दी दरभाउपत्र
जम्मा	४२६८००।००	

ग. बेरुजु : बेरुजु नभएको ।

घ. धरौटी :

क्र. सं.	धरौटीवालाको नाम, ठेगाना	वापत	रकम	कैफियत
१	साकुरा निर्माण सेवा प्रा.लि., महाराजगन्ज	भवन निर्माण रिटेन्शन रकम	२६२९५७।००	आ.व. २०७४।०७५
२	जनक निर्माण सेवा, हुम्ला सिमिकोट	सार्वजनिक निर्माण रिटेन्शन रकम	२८५०७।००	आ.व. २०७४।०७५
३	ल्याब्रोटरी ट्रेड कन्सर्न, बानेश्वर	मेशिनरी औजार रिटेन्शन रकम	३९९४५।००	आ.व. २०७४।०७५
४	हनुमान निर्माण सेवा, बभांग	सार्वजनिक निर्माण रिटेन्शन रकम	२९८६४।००	आ.व. २०७५।०७६
	जम्मा		३५२४७३।००	

प्रयोगशाला सम्बन्धी
प्रगती विवरण

Table 1: Comparative Summary of Laboratory Test Progress Report (065/066-075/076)

S. N.	Tests/Fiscal year	075/76	074/75	073/74	072/73	071/72	070/71	069/70	068/069	067/68	066/67	065/66
1.	Quality control test of vaccines	83	92	105	115	105	94	90	71	121	102	86
	Sterility Test	82	92	105	115	91	94	90	71	121	102	86
	Vacuum Test	690	71	276	236	105	198	70	71	299	83	122
	Antigen Rapid Test	50	83	102	36	57	-	-	-	-	-	-
	HA/HI Test	-	-	-	13	15	23	14	60	58	-	-
	PCR	-	2	3								
2.	Quality control test of drugs	64	204	58	91	119	-	136	80	49	30	30
	Average weight test	40	91	58								
	Hardness test	36	87	52								
	Friability test	35	89	52								
	Disintegration test	33	88	52								
	Drug Assay	63	190	16								
3.	Aflatoxin Test in Feed Samples	38	80	93	64	97	50	-	48	84	-	-
4.	Antibiotic Residue in meat	0	32	180	45	80	198	50	100	50	-	49
5.	Antibiotic Residue in milk	0	131	242	131	84	-	50	100	50	-	62

1. Overview of sample collection:

A total of 185 samples (vaccine, medicine and feed) were collected and tested at VSDRL lab. Out of 185 samples, 34.59% (64) were drug samples, 44.86% (83) were vaccine samples and 20.54% (38) were feed samples.

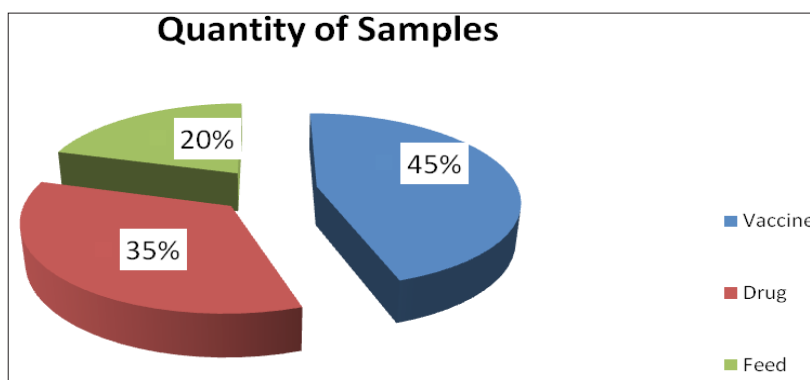

Fig 1: Overview of sample collection

2. Coverage area for sample collection

A total of 185 samples were collected from different 54 districts. Based on the sample collected, coverage districts details are given below in table no. 2 and 3.

Table 2: Site of sample collection

Type of samples	Provinces							Total No. of samples
	1	2	3	4	5	6	7	
Vaccine	-	-	83*	-	-	-	-	83
Drug	14	20	22	-	6	2	-	64
Feed	8	1	18	6	5	-	-	38
Total Samples								185

*Samples were collected from Animal Quarantine Office, Kathmandu.

Table 3: Location coverage of sample

Vaccine (single district)	Feed (3 districts)	Drugs (8 districts)	
Kathmandu (AQO)	Kathmandu (CVL)	Chitwan	Mahottari
	Nuwakot	Banke	Nuwakot
	Lalitpur (NAF and LQML)	Dhanusha	Sarlahi
		Sunsari	Surkhet

3. Details of vaccine:

Sample Target in Fs Yr. 075/76	0
Samples collected	83
Samples tested	83
Samples complied as per test conducted (with high preference given to sterility testing)	83

3.1. Area of vaccine sample collection:

All vaccine samples were received from Animal Quarantine Office, Kathmandu.

Types of Vaccines tested:

Altogether 16 different varieties of vaccine were collected and tested. The results are depicted as below.

Table 4: Types of vaccines tested at VSDRL in FY 075/76

S.N.	Name of vaccine	Quantity tested
1	Infectious Bursal Disease vaccine	29
2	New Castle Disease vaccine	22
3	New Castle Disease +Infectious Bronchitis vaccine	7
4	Infectious Bronchitis vaccine	6
5	Reo vaccine	3
6	Avian Encephalomyelitis vaccine	3
7	Avian pox	2
8	Canine corona vaccine	2
9	Rabies vaccine	2
10	FMD vaccine	2
11	DHPPiL vaccine	1
12	Coryza vaccine	1
13	ND+IBD vaccine	1
14	Porcine cysticercosis vaccine	1
15	Salmonella vaccine	1
16	E. coli vaccine	1

3.2. Methods used for testing vaccines:

S.N.	Name of test	Method used	Process	Conducted on
1	Characteristic test	General appearance	Color, Consistency	All vaccine samples
		Vacuum test	Vacuum tester	All freeze dried vaccine samples
		Uniformity of weight	Weight measurement	All vaccine samples
2	Identity test	Antigen test	Rapid antigen test kits	ND/IBD/IB/Rabies/ Distemper/Parvo /Corona vaccines
3	Purity/ Sterility Test	For bacterial contamination	Fluid Thioglycollate medium (FTM)	All vaccine samples
		For fungal contamination	Soybean Casein Digest Medium (SCDM)	All vaccine samples
4	Safety test	Live animal test	Chicks inoculation	ND/IB/IBD/Fowl pox/Coryza

3.2.1. Result of Sterility Test

In the fiscal year 2075/76 a total of 83 vaccine samples were tested for sterility (Table 5) where no growth of micro-organisms were observed when cultured in FTM and SCDM. This indicates that all vaccine samples met standard for sterility test.

Table 5: Sterility Test Results of vaccines

S.N	Name of Vaccine	Number of Sample tested	Fungal (SCDM)		Bacterial (FTM)	
			Positive	Negative	Positive	Negative
1	Infectious Bursal Disease vaccine	29	0	29	0	29
2	New Castle Disease vaccine	22	0	22	0	22
3	New Castle Disease +Infectious Bronchitis vaccine	7	0	7	0	7
4	Infectious Bronchitis vaccine	6	0	6	0	6
5	Reo vaccine	3	0	3	0	3

S.N	Name of Vaccine	Number of Sample tested	Fungal (SCDM)		Bacterial (FTM)	
			Positive	Negative	Positive	Negative
6	Avian Encephalomyelitis vaccine	3	0	3	0	3
7	Avian pox	2	0	2	0	2
8	Canine corona vaccine	2	0	2	0	2
9	Rabies vaccine	2	0	2	0	2
10	FMD vaccine	2	0	2	0	2
11	DHPPiL vaccine	1	0	1	0	1
12	Coryza vaccine	1	0	1	0	1
13	ND+IBD vaccine	1	0	1	0	1
14	Porcine cysticercosis vaccine	1	0	1	0	1
15	Salmonella vaccine	1	0	1	0	1

3.2.2. Result of Vacuum Test

Among 83 sets of vaccine samples collected, only 68 sets were subjected to vacuum test whereas 13 samples were not applicable for conducting vacuum tests (only freeze dried vaccines were subjected to vacuum test). Out of 68 vaccine samples (Table 6) tested for vacuum, only 55 samples showed presence of vacuum. This indicates that 80.88 % of samples complied for vacuum test.

Table 6: Result of Vacuum Test

S.n.	Description of sample	No. of samples	Positive	Negative	Remarks
1	ND	18	13	5	
2	IBD	28	21	7	
3	IB	6	5	1	
4	ND+IB	5	5	0	
5	Avian pox	3	3	0	
6	Avian Encephalomyelitis	2	2	0	
7	DHPPiL	1	1	0	
8	Avian Colibacillosis	1	1	0	
9	Reo Vaccine	3	3	0	
10	Salmonella vaccine	1	1	0	
	Total	68	55	13	

3.2.3. Antigen test result of vaccine

A total of 46 vaccine samples (Table 6) were tested for presence of antigen by rapid test kit where 40 vaccine samples showed positive for presence of antigen. This indicates that 86.95 % samples complied for antigen test.

Table 6: Antigen test result of the vaccine

S.no.	Particulars	Positive	Negative	Remarks
1	ND	17	3	
2	IBD	20	1	
3	ND+IB	ND +ve -2	IB -ve	
4	Rabies	0	1	
5	DHPPiL	0	Distemper and Parvo-ve	
6	Corona	1	1	
Total		40	6	

3.2.4. Result of vaccine test

Total number of standard vaccine samples among tested were compared between three consecutive fiscal year (75/76, 74/75 and 73/74) on the basis of sterility testing samples. The result showed four vaccine samples were found to be sub-standard in FY 73/74 whereas all vaccine samples tested on F Y 74/75 and 75/76 were complied to the standard on sterility basis as shown below.

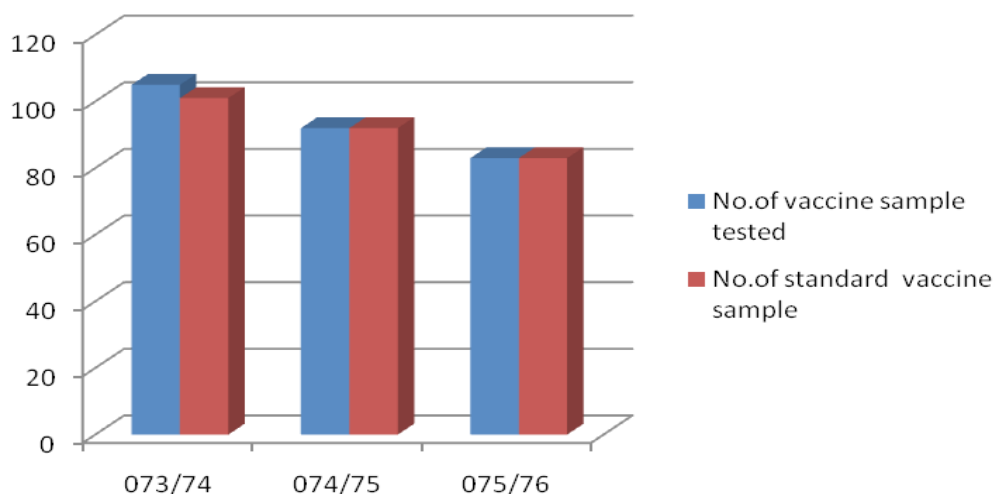

Figure 1: comparative chart between three consecutive fiscal year on the basis of sterility testing samples.

4. Details of Drug:

No. of samples to be collected in FY 075/76	0
Samples collected	64
Samples tested	
• Physical test	58 (NA: 6 samples) 63
• Drug Assay	
Samples complied (on assay basis)	61
No. of tests (drug) to be conducted in FY 074/75	0
No. of test conducted	291

4.1. Types of test conducted on drugs:

1. Physical test:

- Uniformity of weight (wt. variation): (+/-5%)
- Hardness test: 5-10kg/cm² ±5% (tablet)
- Friability test: (Not more than 1%)
- Disintegration test: 15mins (tablet)

2. Drug Assay (Compliance range: 90-110%):

- HPLC
- UV- Spectrophotometry
- Microbiological (Tested at Accredited Lab: Zest Lab)
- Potentiometric Titration

4.2. Drug samples tested in VSDRL (Assay:55)

Type of Assay	ANTHELMINTICS	ANTIBIOTICS	ANTIPYRETICS/ANALGESICS
HPLC:28	Fenbendazole-5	Tetracyclines-3	
		Enrofloxacin-9	Meloxicam-5
		Ciprofloxacin-1	
		Sulphamethoxazole-2	
		Trimethoprim-4	
UV: 25	Albendazole-8	Doxycycline-1	Paracetamol-1
	Oxyclozanide -15		
Titration :2		Sulphadimidine-2	

4.3. Drug samples verified by accredited lab (ZEST Lab)(Assay:8)

ANTHELMINTICS	ANTIBIOTICS	ANTIPYRETICS/ANALGESICS-
	Ceftriaxone-1	
	Procaine Benzyl penicillin+ Benzyl penicillin Sodium+ Streptomycin-1	
	Amoxicillin Sodium Cloxacillin Sodium -2	
	Colistin sulphate-1	
	Sulphadoxin-1	
	Neomycin+Doxycycline-1	

4.4. Drug test results:

Table no 7: Result of Drug Samples Test in details

S.N	Name of drug sample	No. of samples tested	Hardness test	Uniformity of weight	Friability test	Disintegration test	Assay	No. of test	Complicated samples
1	Albendazole	8	6	6	6	5	7	37	7
2	Albendazole+Praziquintel	1	1	1	1	1	1	6	1(Albendazole)
3	Amoxicillin+ Cloxacillin	2					2	2	2
4	Ampicillin+ Cloxacillin	1					1	1	1
5	Ceftriaxone	1					1	1	1
	Total	63	34	39	34	32	63	205	61
6	Ciprofloxacin	1		1	1	1	1	4	1
7	Colistin sulphate	1					1	1	1
12	Enrofloxacin	8	5	6	6	5	8	30	8
11	Enrofloxacin+Vitamin A,B,D ₃ and B6	1					1	1	1(Enrofloxacin)
13	Fenbendazole	5	3	5	3	2	5	18	5
14	Meloxicam	2	1	1	1		2	5	2
15	Meloxicam+Paracetamol	3	2	2	2	2	3	11	3
10	Neomycin+ Doxycycline	3	1	2	1	2	3	9	2(Doxycycline)
8	Oxyclozanide	1	1	1	1		1	4	1
9	Oxyclozanide+ Levamisole	14	8	8	6	8	14	44	14
22	Oxytetracycline	1	1	1	1	1	1	5	1
16	Procaine Benzylpenicillin+Benzyl penicillin sodium + Streptomycin	1					1	1	1
17	Sulfadoxine+ Trimethoprim	1					1	1	1
18	Sulphadiazine+ Trimethoprim	1					1	1	1
20	Sulphadimidine	2	1	1	1	1	2	6	2
19	Sulphamethoxazole+ Trimethoprim	2	2	2	2	2	2	10	2
21	Tetracycline	3	2	2	2	2	3	11	3

Like vaccine samples, total number of standard drug samples were also compared between four consecutive fiscal years and represented in a graph below. Since, potency testing (assay) of drugs was not properly conducted during FY 072/73 to 073/74 due to lack of required laboratory facilities and skilled manpower, drugs were marked complied (standard) on the basis of physical testing only. Few drug samples (2 samples) were sub-standard on the basis of potency testing.

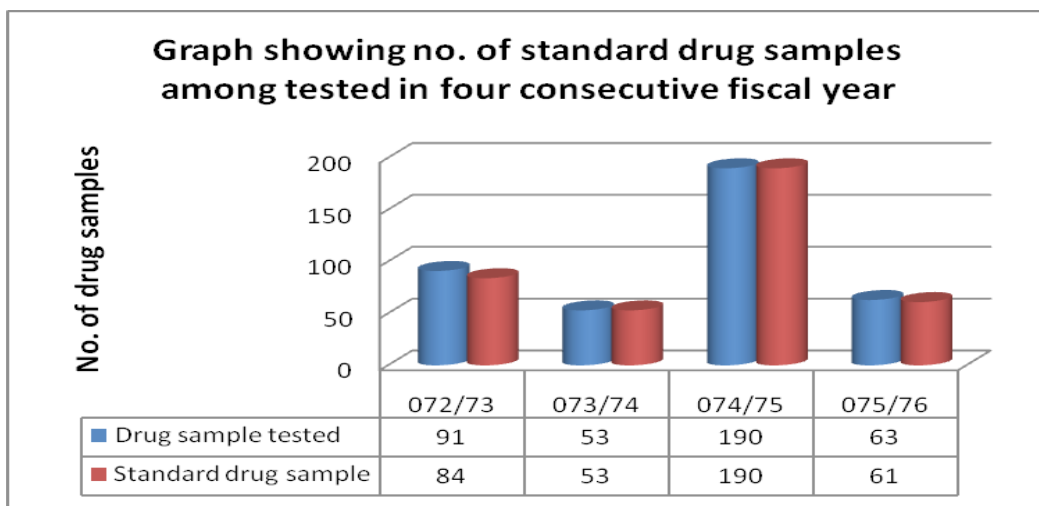

Figure 2: comparative chart of four consecutive fiscal year on the basis of potency testing of drug samples.

5. Details of feed sample:

Target in FY 075/76	0
Samples collected	38
Samples tested	38
Samples complied	26

5.1. Area of sample collection:

Feed samples were collected from three different fields (Fig 3): National Animal Feed and Livestock Quality Management Laboratory (NAF&LQML) (32), Central Veterinary laboratory (4) and during agrovet monitoring (2) respectively. Altogether four different types of feeds were collected for Aflatoxin B₁ testing i.e: cattle feed, fish feed, poultry feed and feed raw materials.

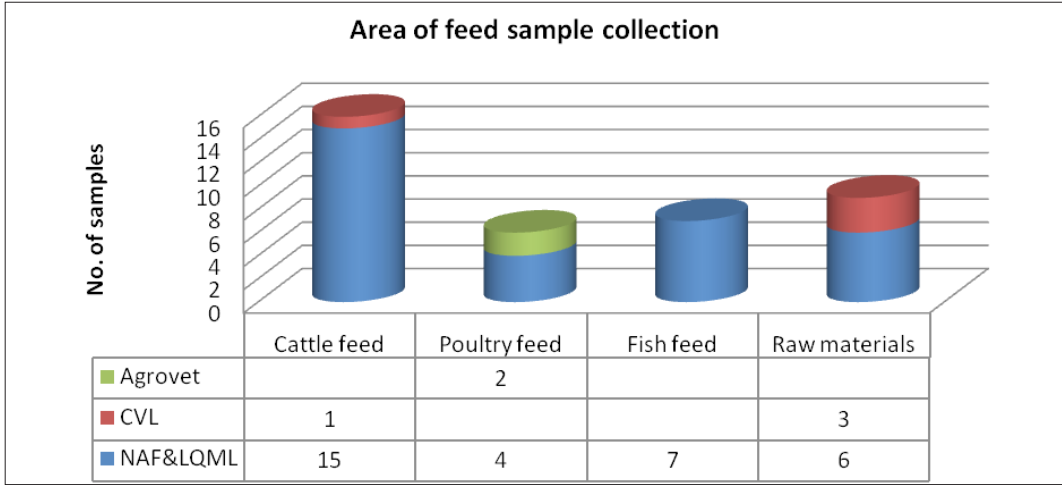

Fig 3: Chart showing area of feed sample collection

5.2. Test Result of Aflatoxin in Feed Samples:

A total of 38 feed samples were tested for Aflatoxin B1 by rapid feed test kit (Quicking Rapid Food Safety Test kit, China) at cut off value 50 ppb. Out of which 68.42% (26) of samples were negative while 31.58% (12) of samples were positive for Aflatoxin B1. This indicates that 31.58% of feed samples contained Aflatoxin B1 above tolerance limit (50 ppb).

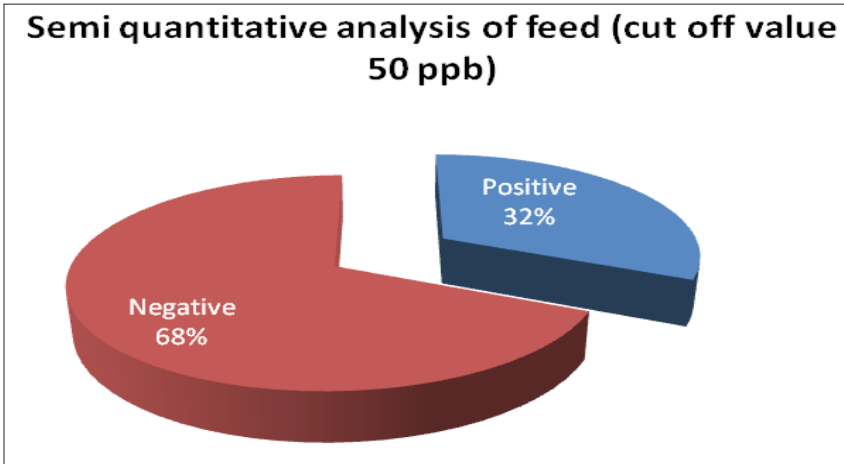

Fig 4: Test result of semi quantitative analysis of feed

5.3. Details of Aflatoxin B1 Positive samples:

Details of Aflatoxin B1 positive samples (12)		
S.N	Area of sample collection	No of samples (Feed type)
1.	NAFL&LQML	4 (Poultry feed)
2.	NAFL&LQML	3 (Raw materials)
3.	NAFL&LQML	1 (Cattle feed)
4.	NAFL&LQML	1 (Fish feed)
5.	Agrovet	2 (poultry feed)
6.	CVL	1 ((Raw materials)

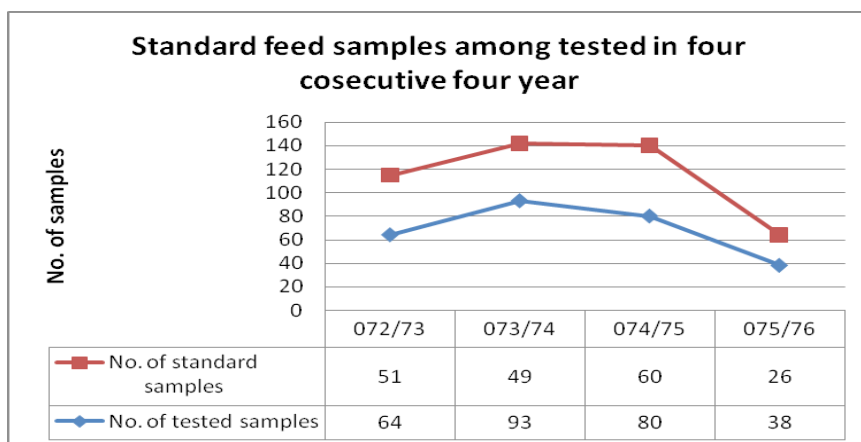

Figure 5: comparative chart of four consecutive fiscal year on the basis of Aflatoxin B₁ testing of feed samples.

आयात निर्यात सिफारिस
सम्बन्धी विवरण

सिफारिस समितिबाट प्रदान गरिएका सिफारिस सम्बन्धी विवरण

पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा ऐन, २०५५ को दफा १७, १८ र १९ अनुसार पशु सेवा विभागबाट प्रदान गरिने उद्योग स्थापना सिफारिस, आयात, निर्यात सिफारिस तथा बिक्री बितरण अनुमति सम्बन्धी कार्यको लागि भेटेरिनरी गुणस्तर तथा औषधी नियमन प्रयोगशालाले सिफारिस समितिको सचिवालयको रूपमा कार्य गर्दै सिफारिस उप-समिति तथा सिफारिस समितिको लागि कार्य गर्दै आईरहेको छ। आयात, निर्यात सिफारिस, पशुजन्य उद्योग स्थापना तथा विक्री बितरण अनुमति सम्बन्धी कार्यविधि, २०७३ अनुरूप सचिवालयको रूपमा कार्य गर्दै आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ मा प्रदान गरिएका विभिन्न सिफारिस तथा अनुमतिको विवरणहरू निम्नानुसार रहेका छन्।

पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा ऐन २०५५ को दफा १७ मा उद्योग स्थापनाको लागि सिफारिस लिन पर्ने व्यवस्था रहेको छ। सो दफाको कार्यान्वयनको लागि नियमावली २०५६ तथा ब्यवसायिक पंक्षी फार्म तथा ह्याचरी सञ्चालन निर्देशिका २०७१ को प्रावधान अनुरूप स्थापनाको लागि विभागको सिफारिस लिनु पर्ने प्रावधान तथा कार्यविधि २०७३ अनुसार कार्यान्वयन गरि प्रदान गरिएका सिफारिस सम्बन्धी विवरण निम्नानुसार रहेका छन्।

१.१ उद्योग स्थापना सिफारिस

आ.व.२०७५/०७६ मा दर्ता भएका प्यारेन्ट, व्यवसायिक फार्म तथा ह्याचरीहरूको विवरण

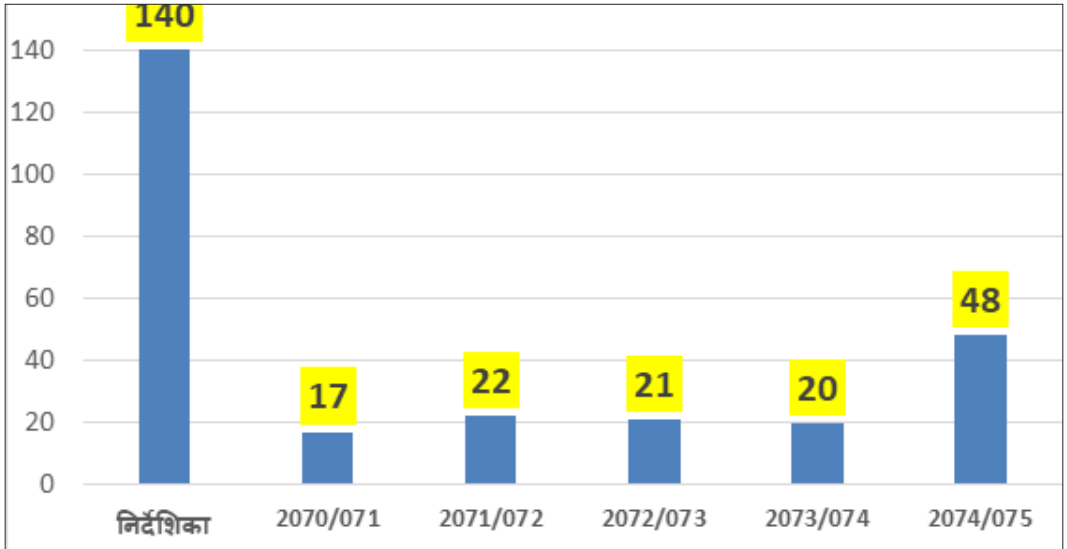
सि.नं	ह्याचरी फार्मको नाम	ठेगाना	सिफारिस निर्णय मिति	सिफारिस भएको विवरण
१	सिद्धी गणेश पोल्ट्री एण्ड ह्याचरी उद्योग	चागुनारायण न.पा.-८, भक्तपुर	२०७५।४।१६	प्यारेन्ट फार्म
२	सौगात पोल्ट्री ब्रिडिङ्ग फार्म	चाँगु नारायण- ९ भक्तपुर	२०७५।५।६	प्यारेन्ट फार्म
३	इच्छाकामना पोल्ट्री ब्रिडिङ्ग फाम प्रा.लि.	इच्छाकामना- ७, चितवन	२०७५।५।६	प्यारेन्ट फार्म
४	शिवपुरी इन्स्टीच्युट अफ लाइफ साइन्स प्रा.लि.	शिवपुरी गा.पा.-६, नुवाकोट	२०७५।५।६	प्यारेन्ट फार्म
५	खप्तड ब्रिडिङ्ग पोल्ट्र प्रा.लि.	जानकी गा.पा.-२, कैलाली	२०७५।५।६	प्यारेन्ट फार्म
६	ओमकार पोल्ट्र एण्ड ब्रिडिङ्ग फार्म	खैरहनी न.पा.-६, चितवन	२०७५।५।६	प्यारेन्ट फार्म
७	हाइले ब्रिडर ह्याचरी प्रा.लि.	दंगीशरण-२ दाङ्ग	२०७५।५।६	प्यारेन्ट फार्म

सि.नं	ह्याचरी फार्मको नाम	ठेगाना	सिफारिस निर्णय मिति	सिफारिस भएको विवरण
८	अमरसिद्धी ह्याच प्रा.लि.	तार्केश्वर-३, काठमाण्डौ	२०७५।५।६	प्यारेन्ट फार्म
९	पश्चिमाञ्चल पशुपालन तथा कृषि फार्म	सैनामैना न.पा.-५, रुपन्देही	२०७५।५।६	प्यारेन्ट फार्म
१०	सौभाग्य पोल्ट्री प्रा.लि.	रत्ननगर न.पा.-१४ चितवन	२०७५।६।४	प्यारेन्ट फार्म
११	माँ शक्ति ह्याचरी एण्ड ब्रिडिङ्ग फार्म	धार्के न.पा.-७, धादिङ्ग	२०७५।६।१७	प्यारेन्ट फार्म
१२	प्रभु पोल्ट्री ब्रिडिङ्ग फार्म	राप्ती न.पा.-१ चितवन	२०७५।६।१७	प्यारेन्ट फार्म
१३	के.सी. पोल्ट्री ब्रिडिङ्ग फार्म	कालिका न.पा.-१० चितवन	२०७५।६।१७	प्यारेन्ट फार्म
१४	एशियन फिड इन्डस्ट्रिज एण्ड ह्याचरी	पोखरा-१५, कास्की	२०७५।६।१७	प्यारेन्ट फार्म
१५	ककनी ह्याचरी एण्ड रिसर्च सेन्टर प्रा.लि.	ककनी गा.पा.-२, पिप्ले-९, चितवन	२०७५।६।१७	प्यारेन्ट फार्म
१६	सिद्धबाबा ब्रिडिङ्ग फार्म प्रा.लि.	बन्दीपोखरा-५ पाल्पा	२०७५।६।१७	प्यारेन्ट फार्म
१७	डि.पी. पोल्ट्री फार्म एण्ड ह्याचरी	भरतपुर-५, चितवन	२०७५।६।१७	प्यारेन्ट फार्म
१८	अविरल ह्याचरी प्रा.लि.	बर्दीबास न.पा.- ३, महोत्तरी	२०७५।६।१७	प्यारेन्ट फार्म
१९	रेसुङ्गा ब्रिडिङ्ग फार्म	रैनादेवी - ८ पाल्पा	२०७५।७।१२	प्यारेन्ट फार्म
२०	हाइजिन एग्रो प्रा.लि.	घोराही-१०, दाङ्ग	२०७५।७।१२	प्यारेन्ट फार्म
२१	सनराईज ह्याचरी प्रा.लि.	खैरहनी न.पा.-२, चितवन	२०७५।७।१२	प्यारेन्ट फार्म
२२	लाली गुराँस पोल्ट्री फार्म	भरतपुर-२०, चितवन	२०७५।८।२०	प्यारेन्ट फार्म
२३	शितल पोल्ट्री फार्म	माडी न.पा.- ६, चितवन	२०७५।८।२०	प्यारेन्ट फार्म
२४	बाणगंगा एग्रो इण्डस्ट्रिज प्रा. लि.	बाणगंगा-२, कपिलवस्तु	२०७५।८।२०	प्यारेन्ट फार्म
२५	कालीका पोल्ट्री फार्म ह्याचरी उद्योग	शंखरापुर न.पा.-९, काठमाण्डौ	२०७५।८।२०	प्यारेन्ट फार्म

सि.नं	ह्याचरी फार्मको नाम	ठेगाना	सिफारिस निर्णय मिति	सिफारिस भएको विवरण
२६	स्वर्गद्वारी ह्याचरी प्रा.लि.	घोराही-१२, दाङ	२०७५।१।१४	प्यारेन्ट फार्म
२७	सुनगाभा पोल्ट्री फार्म प्रा.लि.	धुनिवेशी न.पा.-५, धादिङ्ग	२०७५।१।२०	प्यारेन्ट फार्म
२८	हिमसागर पोल्ट्री ब्रिडिङ्ग फार्म	घोराही-१२, दाङ	२०७५।१।२०	प्यारेन्ट फार्म
२९	कन्काई ह्याचरी प्रा.लि.	गौरादह-८, भापा	२०७५।१।०२	प्यारेन्ट फार्म
३०	मध्येविन्दु पोल्ट्री ब्रिडिङ्ग फार्म प्रा.लि.,	मध्यविन्दु-९, नवलपुर	२०७५।१।०१६	प्यारेन्ट फार्म
३१	इटहरी ह्याचरी एण्ड फिड प्रा.लि.,	इटहरी-५, सुनसरी	२०७५।१।०१६	प्यारेन्ट फार्म
३२	बी एण्ड वी ब्रिडिङ्ग प्रा.लि.	इटहरी-०४, सुनसरी	२०७५।१।१०८	प्यारेन्ट फार्म
३३	सिद्धी गणेश पोल्ट्री तथा ह्याचरी उद्योग	चाँगु नारायण - ८, भक्तपुर	२०७५।१।१२२	ह्याचरी उद्योग
३४	नविन पोल्ट्री फार्म	भरतपुर-१६, चितवन	२०७५।१।१२२	ह्याचरी उद्योग
३५	अनमोल पोल्ट्री रिसर्च एण्ड ब्रिडिङ्ग फार्म प्रा.लि.	घोराही-१२, दाङ	२०७५।१।१२२	प्यारेन्ट फार्म
३६	कमलामाई ह्याचरी प्रा.लि.	कमलामाई-०४, सिन्धुली	२०७५।१।२।०८	ह्याचरी उद्योग
३७	कर्णाली ह्याचरी उद्योग प्रा.लि.	विरेन्द्रनगर-१३, सुर्खेत	२०७५।१।२।०८	प्यारेन्ट फार्म
३७	तुलसीकुञ्ज इको एण्ड वाइल्डलाइफ भिलेज प्रा.लि.	पोखरा-१८, कास्की	२०७५।१।२।०८	कालिज फार्म
३९	तिनाउ एग्रो एण्ड ब्रिडिङ्ग फार्म प्रा.लि.	तिनाउ-१, पाल्पा	२०७५।१।२।२०	ह्याचरी उद्योग
४०	सुर्य एग्रीटेक प्रा.लि.	विराटनगर-०३, मोरङ	२०७६।१।१४	ह्याचरी उद्योग
४१	पोखरा तनहुँ महिला एग्रो फार्म	म्याग्दे-६, तनहुँ	२०७६।१।१९	प्यारेन्ट फार्म
४२	शुभचन्द्र पोल्ट्री ब्रिडिङ्ग एण्ड एग्रीकल्चर प्रा.लि.	दंगीशरण-४, दांग	२०७६।२।०८	प्यारेन्ट फार्म
४३	अमूल्य ह्याचरी प्रा.लि.	इटहरी-४, सुनसरी	२०७६।२।०८	प्यारेन्ट फार्म

सि.नं	ह्याचरी फार्मको नाम	ठेगाना	सिफारिस निर्णय मिति	सिफारिस भएको विवरण
४४	दुम्कीवास पोल्ट्री फार्म	विनयी त्रिवेणी-१, नवलपुर	२०७६।२।८	ब्यवसायीक लेर्यस फार्म
४५	एभरग्रिन एग्रो विजनेश प्रा.लि.	मध्यविन्दु-४, नवलपुर	२०७६।३।४	प्यारेन्ट फार्म
४६	कन्चनवन कुखुरा तथा ह्याचरी प्रा.लि.	भंगाहा-९, महोत्तरी	२०७६।३।४	प्यारेन्ट फार्म
४७	एस.पी.आर. पोल्ट्री एण्ड ह्याचरी प्रा. लि.	हेटौडा-१७, मकवानपुर	२०७६।३।४	प्यारेन्ट फार्म
४८	भिजु पोल्ट्री फार्म (बेलवारी शाखा)	वेलवारी-७, मोरङ	२०७६।३।१८	प्यारेन्ट फार्म
४९	बन्धु पोल्ट्री ब्रिडिङ फार्म प्रा.लि.	भरतपुर-८, चितवन	२०७६।३।१८	प्यारेन्ट फार्म
५०	मनकामना पोल्ट्री फिड मिल्स ह्याचरी प्रा.लि.	राप्ती-९, चितवन	२०७६।३।१८	प्यारेन्ट फार्म

१.२ हालसम्म उद्योग (ब्यवसायिक पन्छी फार्म तथा ह्याचरी) सिफारिस (संख्या)

२. विदेशबाट प्यारेन्ट चल्ला, ह्याचिङ्ग अण्डा तथा एस.पि.एस.अण्डाको आयात सिफारिस विवरण:

पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा ऐन, २०५५ को दफा १८ मा आयातको लागि सिफारिस लिन पर्ने उल्लेख व्यवस्था रहेको छ। सो दफाको कार्यान्वयनको लागि पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा नियमावली २०५६ तथा ब्यवसायीक पंक्षी फार्म तथा ह्याचरी सञ्चालन निर्देशिका, २०७१ को प्रावधान अनुरूप विदेशबाट आयात गर्नका साथ साथै नेपालमा रहेको ग्राण्ड प्यारेन्ट फार्मबाट प्यारेन्ट चल्ला खरिद गर्दा विभागको सिफारिस लिनु पर्ने प्रावधान रहेको छ। सो को कार्यान्वयनका लागि आयात निर्यात सिफारिस, पशुजुन्य उद्योग स्थापना तथा बिक्री वितरण अनमति सम्बन्धी कार्यविधि, २०७३ अनुसार यस प्रयोगशालाले पशु सेवा विभागको सचिवालयको रुपमा कार्यान्वयन गरि प्रदान गरिएका सिफारिस सम्बन्धी विवरण निम्नानुसार रहेको छ।

क) ग्राण्ड प्यारेन्ट चल्ला आयात सिफारिस विवरण

S/N	Importer	Company/ Country	Breed	Female	Male	Total	Remarks
1	Cobb Nepal Pvt. Ltd., Kavre	Cobb Europe Ltd. United Kingdom,	Cobb 500 Grand Parents	80648	31565	112213	Grand Parent

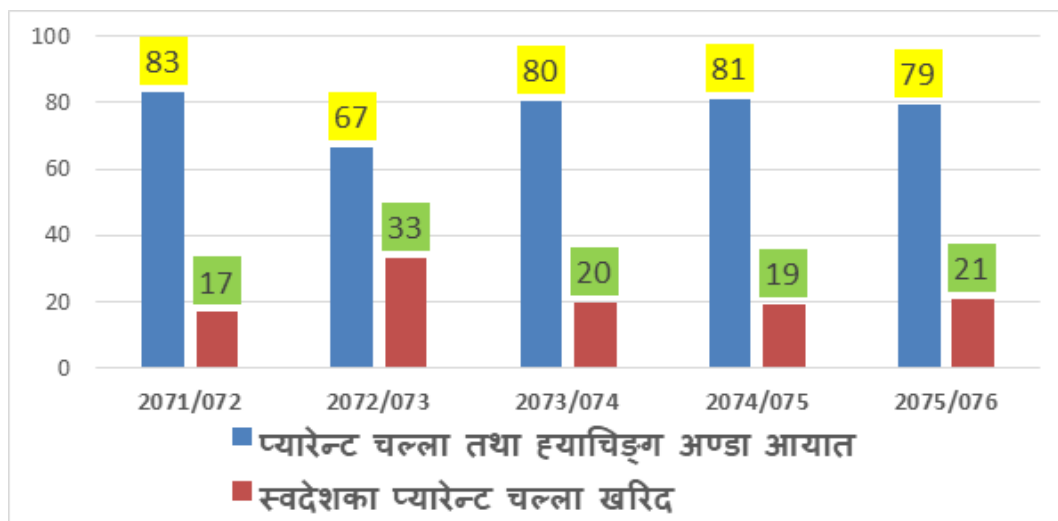
ख) प्यारेन्ट चल्ला, हयाचिङ्ग अण्डा र एस.पि.एफ अण्डाको देश तथा ब्रिड अनुसार आयात सिफारिस विवरण

S. N.	Country	Description of Import Recommendation	No of Recommendation	Quantity of Parent Chicks, Hatching and SPF Eggs														Remarks		
				Broiler		Colour Broiler		Layers		Hatching Eggs		R.N. Pheasant Hatching Eggs	SPF Eggs							
				Female	Male	Female	Male	Female	Male	Female	Male			Female	Male	Total				
1	India	Vencob Day old PS	54	104068	15847	119915														
		Ross 308 Day old PS		26520	3972	30492														
		Colour Broiler Day old PS					63143	10006	73149											
2	Malaysia	Hubbard Hatching Eggs	2																	
		SPF Eggs		3																
		Cobb 500 Day old PS			272678	39722	312400													
3	Thailand	Cobb 500 Day old PS	252	1193439	167985	1361424														
		SPF Eggs		1																
4	Srilanka	Cobb 500 Day old PS	10		1612	233	1845													
		Hubbard Day old PS		35340	5301	40641														
		Indian River Meat Day old PS		25688	3855	29543														
5	Denmark	Hubbard Hatching Eggs	1																	
		Lohmann Brown Day old PS		6																
		H&N Brown Day old PS																		
6	France	Colour Broiler Day old PS	6				20240	2844	23084											
		Bovans Brown Day old PS		1																
		Hubbard Hatching Eggs			1															
7	Australia	Ringnecked Pheasant Hatching eggs	1																	
		Hy-Line Day old PS		1																
		Lohmann Day old PS																		
8	Germany	Lohmann Brown Day old PS	2																	
		Cobb 500 Hatching Eggs		1																
		H&N Brown Day old PS																		
9	Canada	H&N Brown Day old PS	2																	

३) बिगत दश वर्षको आयात निर्यात सिफारिस ट्रेन्ड

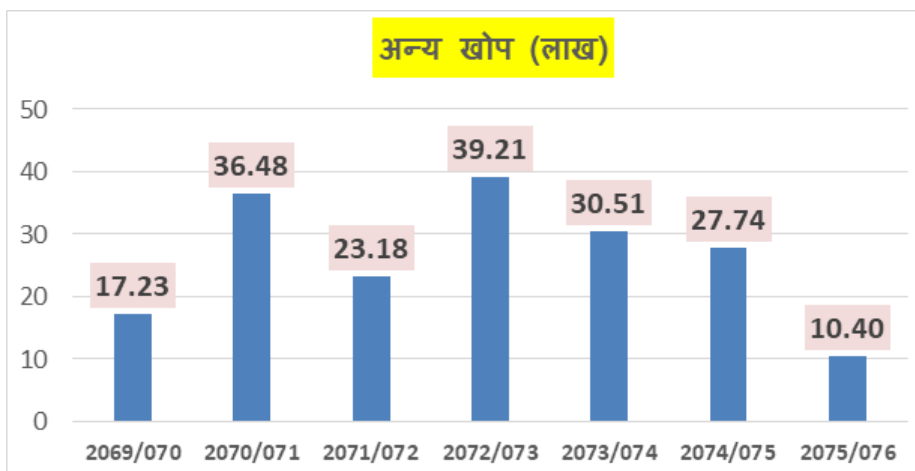
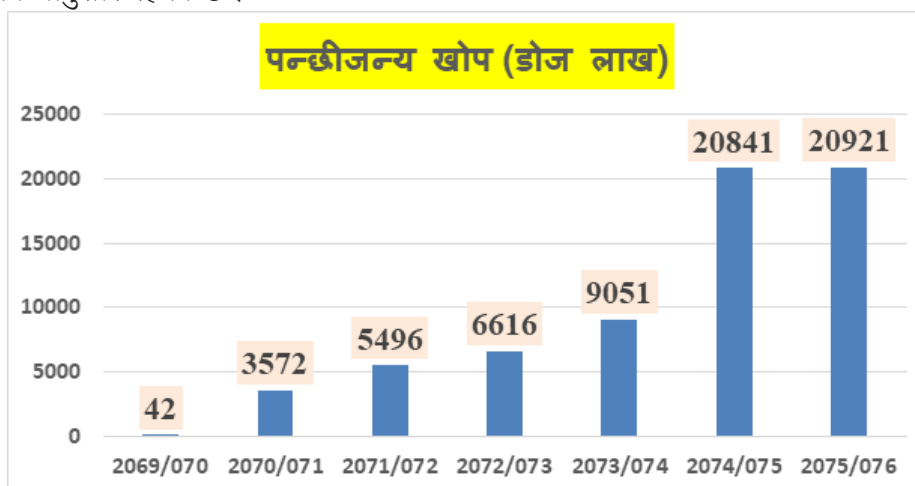
सि. नं.	विवरण	इकाइ	आर्थिक वर्ष										कैफियत
			अघिल्लो ५ वर्ष					पछिल्लो ५ वर्ष					
			2066/067	2067/068	2068/069	2069/070	2070/071	2071/072	2072/073	2073/074	2074/075	2075/076	
1	प्यारेन्ट चल्ला ब्रोइलर आयात	संख्या	647607	804226	1012535	883629	1224546	1183900	9711790	1943426	2043246	2149888	कलर ब्रोइलर समेत
2	प्यारेन्ट चल्ला लेयर्स आयात	संख्या	39706	67338	105146	94286	130097	98332	92882	106946	185388	162678	
3	ग्रान्ड प्यारेन्ट चल्ला आयात	संख्या	0	0	0	0	29259	36454	42368	21248	53780	69930	
4	ह्याचिङ्ग अण्डा आयात	संख्या	144900	76900	0	0	236408	97800	195000	380640	784040	821176	
5	एस पी एफ अण्डा	संख्या								12240	51480	36500	
6	प्यारेन्ट, तथा व्यवसायीक पंक्षी फार्म र ह्याचरी उद्योग स्थापना सिफारिस	संख्या	140				17	22	21	20	48	50	
7	खोप आयात जम्मा	डोज			7,026,994	5,907,278	507,179,560	556,353,700	665,543,020	908,112,214	2,086,911,040	2,382,256,595	
	Poultry				4608434	4184278	506517000	549567000	661622020	905061500	2084137000	2378685850	
	Non Poultry				2418560	1723000	662560	6786700	3921000	3050714	2774040	3570745	
क	FMD				2200	410000	42300	1269000	2588000	1090000	1989000	2409430	
ख	HS+BQ				15000	675000	88760	4534200	9500000	300000	265000	585125	
ग	HS+BQ+FMD				8000	80000	9000	270000	0	0	0	0	
घ	Rabies				1483400	305000	305000	305000	208360	1030604	208830	297910	
ङ	Canine				909460	251000	208500	208500	174640	616110	311210	277920	
च	Feline				500	0	0	0	0	14000	0	260	
छ	Pig				0	2000	9000	200000	0	0	0	100	
८	एन्वारेथिमका लागि माछाको भूरा आयात	संख्या						81279317	951890	1100017	589199	1390095	

३ (ख) आयातित तथा स्वदेशमा उत्पादित प्यारेन्ट चल्लाको सिफारिसको अवस्था (%)

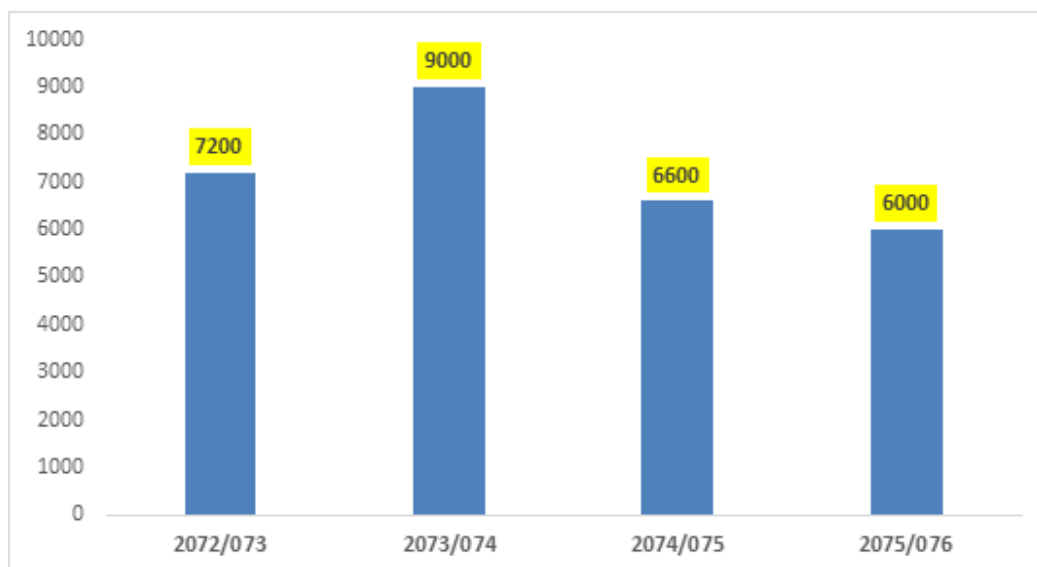
४) पशुपन्डीमा प्रयोग हुने भेटेरिनरी भ्याक्सीनहरूको आयात सिफारिसको विवरण

पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा ऐन, २०५५ को दफा १८ मा जैविक पदार्थ आयातको लागि सिफारिस लिनु पर्ने उल्लेख व्यवस्था रहेको छ । सो दफाको कार्यान्वयनको लागि पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा नियमावली, २०५६ तथा जैविक पदार्थ सम्बन्धी भेटेरिनरी मापदण्ड, २०६३ मा गरिएको ब्यवस्था गरिए अनुसार कार्यान्वयनका लागि आयात निर्यात सिफारिस, पशुजुन्य उद्योग स्थापना तथा बिक्रि वितरण अनमुति सम्बन्धी कार्यविधि, २०७३ अनुसार कार्यान्वयन गरि प्रदान गरिएका भ्याक्सीन आयात सिफारिस प्रदान गरिएको विवरण निम्नानुसार रहेको छ ।

५) निकासी सिफारिस सम्बन्धी विवरण

पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा ऐन, २०५५ को दफा १८ मा निकासी गर्नका लागि सिफारिस लिनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । सो दफाको कार्यान्वयनको लागि पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा नियमावली, २०५६ मा ब्यवस्था गरिए अनुसार आयात निर्यात सिफारिस, पशुजन्य उद्योग स्थापना तथा बिक्रि वितरण अनमुति सम्बन्धी कार्यविधि, २०७३ अनुरूप कार्यान्वयन गरि प्रदान गरिएका जैविकी पदार्थ (Polyclonal antibodies) निकासी सिफारिस सम्बन्धी विवरण निम्नानुसार रहेको छ । शिखर बायोटेक प्रा.लि., ललितपुरले पशु सेवा विभागको सिफारिसमा Goat Polyclonal Antibodies UK मा निर्यात गरि रहेको छ ।

मुख्य मुख्य समस्याहरू :

- प्रयोगशालाले प्रदान गर्नु पर्ने सेवा बमोजिम प्रयोगशालामा कार्यरत कर्मचारीको अभाव रहनु ।
- प्रयोगशालामा कार्यरत कर्मचारीमा हुनु पर्ने दक्षता, सीप ज्ञानको कमि हुनु ।
- Lab Animal Experiment House पर्याप्त नभएकोले खोप परिक्षण कार्यमा कठिनाई भएको ।
- मौजुदा औषधि ऐनबाट पशुपन्धीको औषधि तथा औषधि पसलको नियमनमा कठिनाई

भएको ।

- प्रयोगशालाको कार्य प्रकृति अनुरूप प्राविधिक कर्मचारीलाई कर्मचारी आवास नहुनु ।

सञ्चालित कार्यक्रमहरूबाट भएका उपलब्धिहरू

- जैविक पदार्थ (खोप), प्यारेन्ट चल्ला र उन्नत जातका माछाका भुर्राहरू आयात भई पशु, पन्छी तथा मत्स्य पालनमा व्यवसायिकरण भइ पशुजन्य उत्पादनमा टेवा पुगेको ।
- पशुपन्छीमा प्रयोग हुने औषधि, खोप र दानामा अप्लाटोक्सिनको प्रभाव वारे जनचेतना अभिवृद्धी भई गुणस्तरीय पशुपन्छी उत्पादनमा सहयोग पुगेको ।
- औषधि पसल निरिक्षणको क्रममा भेटिएका म्याद नाघेका औषधिहरूलाई सम्बन्धित प्रतिनिधिरुको समेत रोहवरमा सुरक्षित साथ तह लगाउने कार्य सम्पन्न गरिएको र विषादीहरू छुट्टै स्थानमा स्टल बनाई विक्रि गर्न सचेत गराईएको ।

यस कार्यालयमा हालसम्म कार्यरत कार्यालय प्रमुखहरूको नाम, पद र अवधिको बिबरण

सि. नं	कार्यालय प्रमुखका नाम	पद	यस कार्यालयमा कार्यरत अवधि		जिम्मेवारी
			देखि	सम्म	
१.	डा. नारायण प्रसाद घिमिरे	पशु चिकित्सक	२०६१/०४/०१	२०६१/०८/३०	दरबन्दी अन्यत्र रहि कार्यालयको जिम्मेवारी लिएको
२.	डा. दामोदर सेढाई	वरिष्ठ पशु चिकित्सक	२०६१/०९/०१	२०६६/०२/२५	नि. कार्यालय प्रमुख
३.	डा. मोहन देब लेखक	पशु चिकित्सक	२०६६/०२/२६	२०६६/०६/०७	नि. कार्यालय प्रमुख
४.	डा. पूर्णिमा मानन्धर	वरिष्ठ पशु चिकित्सक	२०६/०६/०८	२०६९/०६/१५	नि.कार्यालय प्रमुख
५.	डा. कृष्ण प्रसाद सांखी	प्रमुख पशु चिकित्सक	२०६९/०६/१६	२०६९/०८/२८	कार्यालय प्रमुख
६.	डा. सल्लिना मानन्धर	वरिष्ठ पशु चिकित्सक	२०६९/०८/२९	२०७१/०३/२८	नि.कार्यालय प्रमुख
७.	डा. उदय प्रताप सिंह	प्रमुख पशुचिकित्सक	२०७१/०३/२९	२०७१/०६/०८	कार्यालय प्रमुख
८.	डा. सल्लिना मानन्धर	वरिष्ठ पशु चिकित्सक	२०७१/०६/०९	२०७१/१२/१४	नि.कार्यालय प्रमुख
९.	डा. किशन चन्द ठकुरी	प्रमुख पशु चिकित्सक	२०७१/१२/१५	२०७२/०३/३२	कार्यालय प्रमुख
१०.	डा. सल्लिना मानन्धर	वरिष्ठ पशु चिकित्सक	२०७२/०४/०१	२०७२/६/३०	नि.कार्यालय प्रमुख
११.	डा. किशन चन्द ठकुरी	प्रमुख पशु चिकित्सक	२०७२/०७/०१	२०७३/०३/३१	कार्यालय प्रमुख
१२.	डा. सल्लिना मानन्धर	वरिष्ठ पशु चिकित्सक	२०७३/०४/०१	२०७३/१२/०१	नि.कार्यालय प्रमुख
१३.	डा. परसुराम भुसाल	वरिष्ठ पशु चिकित्सक	२०७३/१२/०२	२०७४/१२/१३	नि.कार्यालय प्रमुख
१४.	डा.डिल्लीराम सेडाई	प्रमुख पशु चिकित्सक	२०७४/१२/१४	२०७५/०४/३१	कार्यालय प्रमुख
१५.	डा.राम नन्दन तिवारी	प्रमुख पशु चिकित्सक	२०७५/०५/१	हाल सम्म	कार्यालय प्रमुख

आ.ब. २०७५ / ०७६ मा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

क्र.सं	नाम थर	पद	स्थायी ठेगाना	हालको ठेगाना	शैक्षिक योग्यता	कैफियत
१	डा.डिल्लीराम सेडाई	प्रमुख पशु चिकित्सक			एम.भि.एस्सी., मिट हाईजिन	सरवा भै सकेको
२	डा.राम नन्दन तिवारी	प्रमुख पशु चिकित्सक	भरतपुर म.न.पा. - ०६, चितवन	भरतपुर म.न.पा. - ०६, चितवन	B.V.Sc.&A.H. एम.एस्सी. एनिमल साइन्स	
३	डा. परसुराम भुसाल	बरिष्ठ पशु चिकित्सक	पटिहानी-२, चितवन	पटिहानी-२, चितवन	एम.भि.एस्सी., पब्लिक हेल्थ	अनिवार्य अवकाश
४	डा.बोधनाथ अधिकारी	बरिष्ठ पशु चिकित्सक	बुढानिलकण्ठ न.पा.-२, काठमाण्डौ	बुढानिलकण्ठ न.पा.-२, काठमाण्डौ	B.V.Sc.&A.H, एम.एस्सी. एनिमल साइन्स	अनिवार्य अवकाश
५	श्री अर्जुन प्रसाद थपलिया	पशु चिकित्सक	बेलकोटगढि न.पा.-१३, नुवाकोट	बेलकोटगढि न.पा.-१३, नुवाकोट	IsC. Animal Science	
६	डा. नन्दकिशोर यादव	पशु चिकित्सक	लक्ष्मिनिया गा.पा.-०४, धनुषा	लक्ष्मिनिया गा.पा.-०४, धनुषा	एम.भि.एस्सी.(मेडिसिन)	
७	श्री नन्द कुमार श्रेष्ठ	पशु चिकित्सक	सिरानचोक गा.पा.-४, गोरखा	बनस्थली, काठमाण्डौ	बि.एड., Isc A.G.	स्वीच्छक अवकाश
८	श्री शशिधर सेडाई	पशु चिकित्सक	बेसिशहर न.पा.-३, लमजुङ्ग	तारकेश्वर न.पा.-११, काठमाण्डौ	बि.टेक.एड.ईन लाईभस्टक एक्सपटेन्सन, एम.ए.	
९	श्री मोहन वहादुर गुरुङ्ग	पशु चिकित्सक	सिद्धिचरन न.पा.-८ ओखलढुंगा	सिद्धिचरन न.पा.-८ ओखलढुंगा	प्रा. प्रमाण-पत्र	सरवा भै सकेको
१०	डा. संसी डंगोल	पशु चिकित्सक	शारदा न.पा.-२, सल्यान	महालक्ष्मी न.पा.-७, लुभु, ललितपुर	एम.भि.एस्सी.	सरवा भै सकेको
११	डा. मनोज ओली	पशु चिकित्सक	मानपुर-७, दाङ्ग	मानपुर-७, दाङ्ग	B.V.Sc.&A.H.	
१२	डा. सुरज सुवेदी	पशु चिकित्सक	काठमाण्डौम.न.पा.-३, काठमाण्डौ	काठमाण्डौ म.न.पा.-३, काठमाण्डौ	एम.भि.एस.सी.	सरवा भै सकेका
१३	श्री गुणराज पोखरेल	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	बुढानिलकण्ठ न.पा.-०८, काठमाण्डौ	बुढानिलकण्ठ न.पा.-०८, काठमाण्डौ	प्रा. प्रमाण-पत्र	
१४	श्री मणिकराज भुसाल	लेखापाल	बाणगा न.पा.-२, कपिलवस्तु	काठमाण्डौ म.न.पा.-१०, काठमाण्डौ	बि.ए.	
१५	श्री तारा प्रसाद पुन	नायव सुब्बा	छत्रेश्वरी गा.पा. ५, सल्यान	छत्रेश्वरी गा.पा. ५, सल्यान	बि.एड.	सरवा भै सकेको
१६	श्री सुरज कोईराला	ना.प.स्वा.प्रा.	धुनेबेसी न.पा.-६, धादिङ्ग	धुनेबेसी न.पा.-६, धादिङ्ग	त्विक्र	सरवा भै सकेको
१७	श्री शिव बहादुर कार्की	कार्यालय सहयोगी	काठमाण्डौम.न.पा. ९	काठमाण्डौम.न.पा. ९, काठमाण्डौ	सा.ले.प.	स्वीच्छक अवकाश
१८	श्री मधु कुमारी बस्नेत	कार्यालय सहयोगी	बुढानिलकण्ठ न.पा.-०२, काठमाण्डौ	बुढानिलकण्ठ न.पा.-०२, काठमाण्डौ	सा.ले.प.	
१९	श्री शुसिल गौतम	ह.स.चा. (कारर सेवा)	नागार्जुन न.पा.-०७, काठमाण्डौ	नागार्जुन न.पा.-०७, काठमाण्डौ	सा.ले.प.	
२०	श्री रामचन्द्र बास्कोटा	का.स. (कारर सेवा)	धुनिवेशी न.पा.-, धादिङ्ग	धुनिवेशी न.पा.-, धादिङ्ग	सा.ले.प.	

VSDRL को कार्यालय भवन

अविनाश ह्याचरीको निरिक्षण गर्दै

TIA मा चल्ला आयातको निरिक्षण गर्दै

TIA को Vaccine cold storage को निरिक्षण गर्दै

VSDRL मा Vaccine परिक्षणको लागि चल्ला हुर्काउँदै

व्यवसायिक पन्छी फार्म (ह्याचरी)को निरिक्षण

पशु स्वास्थ्यकर्मी तथा पशुपन्धी औषधि व्यवसायीहरूलाई अनुरोध ।

- पशुपन्धी औषधि व्यवसायीहरूले औषधि व्यवस्था विभागमा आफ्नो व्यवसाय दर्ता गरेर मात्र पसल सञ्चालन गरौं तथा उक्त विभागमा दर्ता भएका औषधिहरू मात्र विक्री वितरण गरौं ।
- मूल्य भएका तथा औषधि व्यवस्था विभागबाट मूल्य स्वीकृत भएका पशुपन्धी औषधि तथा खोपहरू मात्र विक्री वितरण गरौं । न्याद भएका पशुपन्धी औषधि/खोपहरू मात्र विक्री वितरण गरौं, जराऔं ।
- जनसुरक्षित, प्रभावकारी र गुणयुक्त भएका पशुपन्धी औषधि तथा खोपहरूको उत्पादन, विक्री, वितरण, निकासी, पैठारी, सञ्चय तथा सेवन गरौं, जराऔं ।
- पशुपन्धी औषधि तथा खोपहरूको उचित प्रयोग गरौं, जराऔं ।
- पशुपन्धी औषधि तथा खोपहरूको प्रयोग उपयोगिता र प्रभावकारिताका सम्बन्धमा सत्य तथ्यमा आधारित भएर मात्र प्रचार तथा विज्ञापन गरौं, जराऔं ।
- पशुपन्धी औषधि र किटनाशक विषादीहरू अलग अलग भण्डारण गरौं, जराऔं ।

नेपाल सरकार

कृषि तथा पशुपन्धी विकास मन्त्रालय

पशु सेवा विभाग

भेटेरिनरी गुणस्तर तथा औषधी नियमन प्रयोगशाला

बुढानीलकण्ठ, काठमाडौं

फोन : ०१ ४६५०४५७

फ्याक्स : ०१ ४६५०८३३

website: vsdrl.gov.np

E-mail: vsdrlktm@gmail.com